Год. VI. м. Ноември 1930 г. Брой 121.

РЕВОЛЮЦИОНЕНЪ ЛИСТЪ

Тѣ само говорятъ за балканска федерация, но работятъ противъ нея.

Въ началото на изтеклия м. октомврий въ Атина се състоя тъй наречената първа балканска конференция. Инициативата бѣше на бившия гръцки министъръ Папаанастасиу. Препоржчано бѣ свикването ѝ отъ състоялия се преди нѣколко месеци, пакъ въ Атина, конгресъ на Обществата за мира.

Цельта на Атинската конференция бѣ ни повече, ни по-малко да положи основитѣ на единъ Балкански федеративенъ съюзъ. Или накратко казано: въ Атина се възвести сжщата оная международна лъжа, чието европейско име е Паневропа. Папаанастасиу завидѣ на печалната слава на Брияна.

Ние, обаче, се смѣтаме за задължени да заявимъ високо, че на балканскитѣ народи съвсемъ не е по вкуса да имъ се устройватъ шеги съ въпроси, които засѣгатъ жизненитѣ имъ интереси.

Ние дължимъ да се изкажемъ по идеята за Балканския федеративенъ съюзъ, защото въ него, несъмнено, ще трѣбва да влазя и Македония — нашата родина.

Цѣлиятъ шумъ около балканската конференция въ Атина възбуди у насъ двойни чувства: отъ една страна ние се възмутихме отъ дънъ душа, а отъ друга се зарадвахме.

Какъ да не се възмути човѣкъ, като вижда какъ голѣми общественици, учени, публицисти, депутати и какви не още именити хора, за които се предполага, че иматъ единъ вѣренъ и нормаленъ погледъ върху действителнитѣ отношения между балканскитѣ народи, престориха се, че вѣрватъ въ осжществимостьта на идеята за Балканска федерация и съ всичкия си умъ сбраха се въ Атина. Сжщи артисти отъ нѣкоя траги-комедия: радваха се, когато въ душата имъ тежеше мжка, и плачеха, когато съвсемъ не имъ бѣше до плачъ.

Атинската балканска конференция отначало докрай премина въ едно взаимно надлъгване. Въ Атина балканската политика бѣ изложена като на панаирска сергия — блесна всичката ѝ несъстоятелность и конференцията се закри безъ да свърши каквото и да било положително дѣло.

Ние се възмущаваме, че на народитѣ се дава зрелището на една недостойна игра и сжщевременно се радваме: нѣщо повече: ние злорадствуваме, като виждаме пълното фиаско на междубалканскитѣ фарисеи.

Още въ самото начало Атинската конференция бѣ застрашена отъ разтурване, преди да бѣ свикана. Папаанастасиу въ едно интервю чисто и просто запрещаваше на българската делегация, която се готвѣше да отиде въ Атина, да говори каквото и да било по правата на малцинствата и въобще да подига спорни въпроси. Трѣбвало въ Атина да се изтъкватъ само ония проблеми, които носѣли сближение между балканскитѣ държави, но не и разединение.

Сжщевременно и гръцкиятъ в. „Месаже д'Атенъ" се бѣ нахвърлилъ върху българския народъ, обвинявайки го въ нетолерантность, особено спрѣмо гърцитѣ.

Добиваше се впечатление, като че България е тъй унизена, оскърбена, обезсилена, че е трѣбвало да бжде заведена въ Атина за окончателно обезличаване.

Искаше се пълна забрава, пълно затваряне на очитѣ за въпиещитѣ неправди, извършени надъ българския народъ. Принуждаваха се българскитѣ общественици и политици да извършатъ едно пжтешествие до Каноса.

Това бѣ твърде много дори за благочестивитѣ политици и общественици въ София. И тѣ заявиха, че не ще отидатъ въ Атина.

И настана нова олелия. Забръмчаха телеграфи и телефони, туриха се въ движение дипломати, само и само да се избѣгне скандалътъ.

Съседитѣ на България разбраха, че отъ цѣ-

...планъ за конференцията нѣма да излѣзе нищо, ако българитѣ не се явятъ въ Атина. Безъ българитѣ не може да има балканска конференция. Балкански съюзъ безъ България ще бжде всѣкакъвъ другъ, но не и б а л к а н с к и съюзъ.

Безъ Гърция балканско споразумение може да стане, тъй като дори днешна изкуствено набъбнала Гърция е наполовина загубена по Бѣломорскитѣ острови; тя е балканска въ по-малката си часть. И безъ Турция би могло да мине, защото главнитѣ ѝ земи сж въ Азиатския материкъ. Югославия е балканска страна главно съ Моравско и Македония. Ромъния често сама си отрича качеството на балканска страна, тъй като е разположена на севернитѣ граници на Балканския полуостровъ.

Балканска страна е България. Българи живѣятъ въ сърдцето на полуострова. И само когато българитѣ ще пожелаятъ да се създаде Балкански федеративенъ съюзъ, само тогава ще може сериозно да се пристжпи къмъ обсжждане на плана за подобенъ съюзъ.

На България, проче, бѣ внушено да отмѣни решението и да отиде въ Атина. Каза ѝ се, че обикновено онзи, който отсжтствува, той бива представенъ за виновенъ. Обеща ѝ се повече свобода на словото.

И българитѣ, за да използуватъ трибуната въ Атина, отидоха на конференцията.

Но тази конференция, ако и да бѣ посетена и отъ самия Венизелосъ; ако и да бѣ поздравена отъ всички министри-председатели на балканскитѣ държави — тя нѣмаше официаленъ характеръ. Тя бѣ конференция на частни лица, които сж си взели отгоре доброволческата мисия да подготвятъ условията за една балканска федерация, да създадатъ благоприятна атмосфера за разискване на въпроса, да уяснятъ проблемата.

Има нѣщо смѣшно и донкихотско въ това доброволчество на балканскитѣ федератисти. Тѣ, които сж готови въ всѣки моментъ да се нахвърлятъ върху ВМРО, напримѣръ, защото била неотговоренъ факторъ и си позволявала да прави политика, безъ да имала законното право за това, тѣ, сжщитѣ, безъ да иматъ каквото и да е законно пълномощие отъ държавитѣ и народитѣ, отъ името на които говорятъ, нагрѣбватъ се съ мисията да работятъ статутъ на нѣкакъвъ Балкански федеративенъ съюзъ, харчатъ за цельта милиони държавни пари, събирани отъ беднитѣ балкански народи, ангажиратъ общественото внимание и... фалшифицират народната воля, създаватъ илюзии, че отношенията между балканскитѣ държави сж вече нормални и не могатъ да задаватъ опасения на великитѣ сили, жадуващи за миръ на изтокъ, защото не сж готови за новата война...

Едно безгранично безчестие изпълва цѣлата акция на Папаанастасиу за Балканска федерация. Организирана биде игра за измамване и на балканскитѣ народи и на цѣлия вънкашенъ свѣтъ. За щастие, никой не биде измаменъ, защото балканскитѣ народи изпитватъ всѣкичасно на своя гръбъ безумията на своитѣ управници, а свѣтътъ може да чуе и да види, че въ Атина се разигра една комедия на безчестието...

Съюзъ на държави и народи значи събиране въ едно семейство, подъ единъ покривъ на братя по духъ и сждба, на ратници за своята обща кауза. Федерират се едноплеменни народи; федерират се държави, които сж излѣзли отъ огъня на общата борба за правдини и свободи срещу единъ общъ врагъ; съюзяватъ се бойци съ рицарски духъ, водачи, които живѣятъ, ратуватъ и страдатъ за високи идеали.

А какви ратници и рицари бѣха дейцитѣ отъ съсѣднитѣ страни на България, представени на Атинската балканска конференция? Какви държави представляваха, на каква обща спасителна идея тѣ служатъ?

На първо мѣсто тия балкански лъжефедератисти сж до единъ измамници, крадци и разбойници. Всички сж ограбили най-безсрамно България; измамвали сж се и сж се ограбвали взаимно. И днесъ не само спрѣмо България сж настроени крайно враждебно, но и едни спрѣмо други говорятъ на различни язици. Истинска Вавилония.

Сърбитѣ явно се стремятъ къмъ Солунъ. Гърцитѣ се противопоставятъ и правятъ съглашения за борба съ Югославия. Ромъно-сръбската граница е усѣяна съ експлозиви. Съюзничество има между ромъни и сърби, но само доколкото се страхуватъ отъ единъ общъ врагъ. Помежду си се ненавиждатъ. Между Албания и Югославия има положение на негласна война. Дори когато турцитѣ идватъ на едно събрание на балканци, и тѣ идватъ като ловджии за плячка.

Между България и всичкитѣ ѝ съседи има маса висещи въпроси. Разрешението на всѣки отъ тѣзи въпроси се подготвя отъ цѣло десетилѣтие — нови усложнения имаме, а не приближаване до единъ благоприятенъ край.

На балканитѣ е война на всички противъ всички. И ако въобще има нѣкакъвъ разумъ при подобно едно положение, да се проповѣдва и действува за балканска федерация, тази работа би имала една близка задача: да замотава работитѣ така, че да се продължи днешното положение колкото се може по-дълго време, защото всѣка промѣна би го влошила още повече. Да се продължатъ въпиещитѣ неправди, насадени на Балканитѣ, па не олуръ, не олмазъ... Може, най-после, да свикнатъ народитѣ, да се примиратъ държавницитѣ.

Гърцитѣ се надѣватъ, че Малоазиатскитѣ имъ гости, настанени въ Македония и Тракия, ще станатъ тѣхни добри съграждани, опори на държавата. Лъжатъ се. Милиарди изядоха вече Малоазиатскитѣ пришълци, нови милиарди ще опропастятъ и едни ще измратъ, други ще се върнатъ при пръвъ случай, отгдето сж дошли, но постоянни жители на нашата хубава земя не ще станатъ. Тя не е за тѣхъ. Тя е наша и наша ще бжде. Ние пакъ ще си я заемемъ. ВМРО работи за това и ще постигне цельта си.

И сърбитѣ мислятъ, че времето ще имъ помогне да асимилиратъ Македония. Напоследъкъ нѣколко министри на диктатурата слѣзоха до Гостиваръ и Тетово, до Охридъ и Битоля. Посетиха и Прилепъ и Скопйе. За 1—2 часа бѣ слѣзълъ въ Скопйе и самъ краль Александъръ.

Кралътъ не посмѣ да преспи въ Скопйе. Министритѣ минаха и заминаха. Тѣ чуха и видѣха, че нашата хубава и свидна Македония е все такава, каквато бѣше и въ турско. Тамъ български се говори, български се пѣе. И горитѣ и долинитѣ българска речь отекватъ. Дванадесеть години вече сърби вилнѣятъ въ Македония и пакъ страната е българска. Тя е днесъ по-българска отъ вчера.

И тукъ ВМРО е на стража. Въ Македония всѣки честенъ житель храни въ гърдитѣ си народната идея и е д о б р о в о л е ц ъ н а р е в о л ю ц и я т а...

Пищятъ въ Западнитѣ покрайнини представи-

телитѣ на сръбската военна и полицейска власть, защото день се не минава да не позеленяватъ отъ смъртна злоба предъ коравата упоритость на българщината.

Преди войнитѣ, може да се каже, Добруджански въпросъ нѣмаше. Днесъ той не слазя отъ колонитѣ на самитѣ ромънски вестници. Сждбата пожела да даде такова развитие на македонскитѣ работи, че въ Добруджа да се явятъ цинцаритѣ — колонисти и да подкладятъ по-живо и по-силно Добруджанската проблема.

Пожари горятъ въ всички балкански страни, пожари въ душитѣ, пожари въ горитѣ, пожари въ полята. Настръхнали сж всички противъ всички, защото неправдата е въ основитѣ на днешния междудържавенъ строй, нареденъ въ Версайлъ и Ньойи.

И искатъ да правятъ федерация. Искатъ съ тънката пелена на едно заблуждение да задушатъ балканския огънь. Пеленатa изгаря като бенгалско огънче и освѣтлява съ жестока свѣтлина едно грозно положение.

Три дни въ Атина се говори за м а л ц и н с т в а т а, но само по принципъ.

Имало нѣкжде малцинства. Името имъ не се поменува.

Имало предвидена защита на малцинствата. Въ какво се състои тая защита, пакъ не се казва.

И решаватъ да възложатъ на една особна комисия да проучи въпроса и на идешата конференция да докладва. Сжщо като въ Женева: искатъ ли да отстранятъ и погребатъ единъ въпросъ, пращатъ го да втаса въ особна комисия. Това е историята на вѣчната сѣячка съ ситото, която никога не почва да мѣси...

Въпросъ за малцинства ли? И тукъ има едно велико заблуждение.

На Балканитѣ нѣма малцинства, а има поробени народи, има и тѣхни тирани и поробители.

Дванадесета година вече се кощунствува съ идеята за защита на нѣкакви малцинства. Сигурно е, че на тринадесетата година никой тиранинъ доброволно не ще иска да изпусне жертвата си.

Едно страшно пораженство е да се мисли, че на драга воля, по решение на една конференция като Атинската, краль Александъръ ще се откаже отъ властьта си въ Македония или Венизелосъ ще даде права въ Македония.

Поанкаре има достойнството да бжде доблестенъ въ речьта си: той заяви изрично и еднажъ и много пжти, че въпросътъ за малцинствата е въпросъ за асимилиране, претопяване на малцинствата.

Въ недрата на поробенитѣ народи никой свестенъ човѣкъ не вѣрва, че конференции ще донесатъ правдини на тъй нареченитѣ малцинства. И доколкото истинскитѣ народни делегати на всевъзможнитѣ конференции се явяватъ съ петиции, правятъ туй, за да блесне напълно истината, горчивата истина, да блесне исполинската международна измама по-ясно, по-внушително.

Конференции като Нишката, Пиротската, Атинската и тѣмъ подобни нѣма да заблудятъ нито поробенитѣ, нито тѣхнитѣ легални и нелегални организации. Не вѣрваме, че и устроителитѣ на тия конференции си правятъ илюзии относително действителната стойность на своитѣ акции по отношение на народитѣ.

Конференциитѣ, обаче, иматъ за задача да ангажиратъ отдѣлни правителства и отдѣлни сдружения на интелигентни хора въ България въ полза на враговетѣ на българското племе, които сж и врагове на свободата.

Едно извънредно популярно обвинение има срещу ВМРО, че действувала противъ сближението на България съ нейнитѣ съседи. Що мастило се излѣ въ печата на българскитѣ съседи, за да се доказва, че атентатитѣ на ВМРО имали за цель да осуетятъ сръбско-българскитѣ конференции и въобще всѣка акция за сближение на българското правителство съ правителствата на Бѣлградъ, Атина и проче.

А истината е, че ВМРО разкжсва маскитѣ, изобличава страшното лицемѣрие на тиранитѣ и диктаторитѣ, които искатъ да удавятъ свободата и самата идея за свобода въ шампанското и щедритѣ любезности, съ които обливатъ всѣка българска делегация на единъ проклетъ дефетизъмъ.

Декларациитѣ на Бѣлградъ и на другитѣ балкански столици за сближение съ България сж найдоленъ фалшъ. Ако отношенията на царството съ съседнитѣ държави сж отровени и изпълнени съ експлозиви, това не е поради липса на добри желания у българитѣ и тѣхнитѣ управници въ София. Лошитѣ отношения сж отражение на кръвнитѣ неправди, които съседитѣ на царството вършатъ спрѣмо България и най-вече спрѣмо българитѣ въ с в о и т ѣ територии.

Истинско сближение на сърби, гърци и ромъни съ България ще може да се постигне само следъ като се извърши помирението и сближението на Бѣлградъ, Атина и Букурещъ съ българскитѣ населения въ Югославия, Гърция и Ромъния.

Докато между София и Бѣлградъ стои п о р о б е н а Македония, абсолютно изключена е всѣка възможность за сръбско-българско сближение. Тъй е и съ българо-гръцкитѣ и българо-ромънскитѣ отношения. Въ София могатъ и по-голѣми пораженци да водятъ политиката на страната. Съ това въпросътъ може да получи едно ненуждно усложнение, но сжщностьта му ще си остане.

А безъ предварително изглаждане на найспорнитѣ въпроси между балканскитѣ страни, да се говори за федерация между тѣхъ, това е все едно да се налива вода въ бездъненъ сждъ. Сждътъ ще е вѣчно празенъ, а онзи, който все иска да го напълни, рискува да отиде най-подиръ въ лудницата.

Не да се премълчаватъ сжществуващитѣ голѣми разногласия между балканскитѣ държави, а да се изтъкватъ въ пълното имъ значение — така ще се услужи на балканския миръ и на балканското споразумение. Премълчаването на разногласията създава лъжливо представление за работитѣ, носи заблуждения и става източникъ на нови конфликти.

ВМРО заявява високо, че всички усилия за създаване балканска федерация при днешнитѣ граници на балканскитѣ държави и при днешнитѣ режими въ тия държави, сж усилия абсолютно безполезни; тѣ сж заблудителни и вредни.

По миренъ ли пжть или чрезъ огънь и мечъ, по еволюционенъ ли пжть или по революционенъ, но днешниятъ статутъ на Балканитѣ, декретиранъ отъ народнитѣ мирни договори, трѣбва да се унищожи, да се измѣни коренно. И да се създаде новъ статутъ, основанъ на принципитѣ на свободата, на равенството, на правото на самоопредѣлението на народноститѣ. Тази е истината. Този е пжтьтъ. Доколкото по легаленъ пжть не може да се работи за достигане на новия справедливъ редъ на Балканитѣ, налага се нелегалниятъ начинъ на бор-

ба. За това е създадена, за това сѫществува и ВМРО.

Нашата борба е за създаване самоопредѣлящи се и свободни национални държави на Балканския полуостровъ.

Постигне ли се това — до Балканската федерация ще остане само една стѫпка.

Тогава тази Балканска федерация ще бѫде истинска крепость на мира въ нашия изтокъ, крепость, не насочена срещу нѣкого, а насочена изключително къмъ всестранното издигане на балканскитѣ народи.

Въ тоя смисълъ ВМРО се явява искрена привърженица на федеративната идея; тя е, която действително работи за осѫществяването ѝ и затуй се смѣта нравствено задължена да изобличава фарисеитѣ отъ всевъзможнитѣ Нишки, Пиротски и Атински конференции, които приливатъ отъ пусто въ праздно и сѣятъ вредни заблуждения.

Съобщение на ВМРО по шпионската афера въ България.

Въ връзка съ разкрития напоследъкъ шпионажъ въ България, заинтересовани срѣди намѣсиха по единъ неокачествимъ начинъ името и на ВМРО. Създавайки съ това настроение срещу Организацията и срещу неприятни за поменатитѣ срѣди военни лица, тѣ успѣха, до известна степень, да отклонятъ българското обществено мнение отъ голѣмия фактъ, че сѫществува въ България шпионажъ въ полза на Сърбия.

Отначало прикрито и съ недомлъвки въ списанието „Звено", а после открито—съ едно анонимно писмо до българското офицерство, Македонската революционна организация бѣ обвинена въ груба намѣса въ вѫтрешния животъ на България, която намѣса е достигнала до създаване на шантажи съ българската армия, до арестуване, дегадиране и изтезаване на български офицери и до желание да се разстрои българската държава.

Авторитѣ на анонимното окрѫжно писмо, споменавайки набързо, че Андреевъ „е правилъ шпионажъ надребно срещу даваното му отъ сърбитѣ възнаграждение", взеха позата на защитници на армията и изнесоха чудовищни измислици по арестуването и изследването на поручикъ Алексиева. Въ това окрѫжно се казва следното: „Следъ залавянето и направенитѣ признания на Андреева, въ които признания сѫ намѣсени имената на чиновника отъ Обществената безопасность Ниновъ и поручикъ Алексиевъ, последниятъ, съ знанието и съдействието на Началникъ щаба на армията генералъ Маринковъ, Началника на Софийския гарнизонъ генералъ Жечевъ и полковникъ Здравко Георгиевъ и съ разрешението на Военния министъръ, е билъ откаранъ съ автомобилъ въ една воденица до Кюстендилъ и тамъ предаденъ въ ржцетѣ на хора отъ македонската организация... Като наближили Кюстендилъ, Алексиевъ е билъ хванатъ отъ нѣколко македонци, скѫсани му били пагонитѣ и другитѣ отличителни знаци и е билъ подложенъ следъ това на изтезания". Следъ 20 дневни мѫчения, презъ които Организацията била изтезавала българския офицеръ „съ жестокость, достигаща до садизъмъ", Алексиевъ е билъ заставенъ да признае, че ималъ връзки съ Андреева и че му билъ предавалъ секретни сведения. Искано му било, сѫщо така, да каже и отъ кой офицеръ е получавалъ тѣзи сведения. Съобщилъ е името на Маринополски". Доведенъ впоследствие въ София и „освободенъ отъ изтезанията, на които е билъ подложенъ отъ македонцитѣ", Алексиевъ заговори съ по-голѣма свобода и отрече изтръгнатитѣ отъ него съ теророъ показания.

„Презъ време на воденото следствие отъ Македонската организация надъ Алексиева, последната била поискала да ѝ се предаде и Ниновъ. Въ разправата за Нинова между генералъ Маринковъ, генералъ Жечевъ и Луковъ, генералитѣ сѫ настоявали предъ Лукова, че Ниновъ непремѣнно трѣбва да се предаде на македонцитѣ, защото имало заповѣдь отъ Организацията. Даже Жечевъ показалъ и заповѣдьта". Предаването не е станало поради опозицията на Лукова. Македонската организация, обаче, не се задоволила съ изтезанията на Алексиева. Следъ връщането му въ София, той е наблюдаванъ пакъ отъ нея. А когато е билъ изпратенъ въ Александровската болница на лѣчение, той и тамъ е получилъ „две писма отъ Организацията, съ заплашване да поддържа показанията си, изтръгнати отъ него въ воденицата".

Това сѫ чудовищнитѣ измислици на една група български „Емилъ Золовци", която въ своето партизанско тѣсногърдие и нагонъ за власть, е готова лекомислено да създава клевети, да насажда македонофобия срѣдъ българския народъ и да внася разстройство въ духовното единство на свободни и поробени българи.

Вѫтрешната македонска революционна организация оцени правилно насочения ударъ отъ „Звено" и авторитѣ на анонимното окрѫжно срещу нея. Имайки едно по-друго разбиране за интереситѣ на българската държава и македонското освободително движение отъ това на поменатитѣ господа, Организацията си наложи търпение и съ нищо не реагира срещу пакостнитѣ измислици. ВМРО и въ този моментъ не би излѣзла съ настоящето кратко изложение, ако нейното мълчание не би дало поводъ за съмнение въ известни български срѣди, че въ случая се касае действително за единъ умишленъ шантажъ отъ страна на Македонската революционна организация.

Истината по разкритата шпионска афера въ България по даннитѣ на ВМРО е следната: На 4. августъ настоящата година нѣколко български родолюбци узнаватъ, че лицето Андрей Андреевъ е поржчалъ фалшивъ печатъ на Централния комитетъ на ВМРО. Изпълнявайки единъ дългъ къмъ интереситѣ на освободителната борба на поробена Македония, тѣ проследяватъ Андреева следъ излизането му отъ печаторѣзачницата и на едно мѣсто го залавятъ, като го поканватъ да имъ предаде печата и да имъ обясни кое го е накарало да прибѣгне къмъ тая фалшификация. Отъ първитѣ му показания проличава, че въ случая не се касае за единъ обикновенъ мошеникъ, който смѣта да използува печата за изнудване на български граждани отъ името на Македонската революционна организация, а за едно орѫдие на сръбската шпионска мрежа, която, за нещастие, е широко разпространена въ България. Тогава тѣзи български патриоти, при обещанието на Андреева, че ще каже пълната истина предъ свои познати въ Кюстендилъ, завеждатъ го тамъ, кѫдето той е далъ въ присѫтствието на тия свои познати самопризнание за дейностьта си и за лицата, които сѫ били, споредъ

него, въ услуга на сърбитѣ. Понеже въ показанията на Андреева се изнасяло участието на Нинова отъ Обществената безопасность и на поручикъ Алексиева отъ Военното министерство; понеже Андреевъ говорилъ за предаването на военни тайни въ полза на Сърбия; понеже въ него сѫ били заловени и два въпросника предадени му отъ сърбитѣ за проучване състава и разположението на българскитѣ военни части, както и за положението на македонскитѣ организации, горепоменатитѣ лица предупреждаватъ военнитѣ въ града за направенитѣ признания на заловения, на чието разположение е билъ оставенъ последниятъ. Оттамъ нататъкъ разследването на Андреева и на другитѣ лица, които сѫ били заловени, минава изключително въ ржцетѣ на военнитѣ власти и на българскитѣ административни органи.

Това е всичкото „престѫпление", което сѫ извършили нѣколко български граждани, симпатизиращи на ВМРО, които, следъ като сѫ разкрили нишкитѣ на единъ шпионажъ, действувайки напълно добросъвѣстно, сѫ предали Андреева въ ржцетѣ на българскитѣ държавни и отговорни фактори.

Изнасяйки истината по тази шпионска афера, ВМРО декларира:

1) Никога и никой отъ нейнитѣ органи не е залавялъ, разследвалъ или изтезавалъ поручикъ Алексиева, или който и да е другъ български офицеръ;

2) Никога и никой отъ нейнитѣ членове не е помислювалъ да създава шантажъ „подъ паравана на патриотизма" и да излага въ нѣщо българската армия;

3) Никога и никой отъ органитѣ на ВМРО, или отъ нейнитѣ съчувственици не е упражнявалъ каквото и да е насилие върху Андреева и не го е заставялъ да посочи въ показанията си „неприятни за Организацията личности". Андреевъ е въ ржцетѣ на полицията и това може да се установи отъ всѣки честенъ човѣкъ.

Дали въ конкретния случай се касае до „шпионажъ на дребно" и дали действително не сѫ замѣсени и други лица въ тази афера, българското правосѫдие ще каже своята дума.

Тукъ даваме въ преводъ отъ сръбски поменатитѣ по-горе два въпросника, които бѣха заловени у Андрей Андреева, по които той и неговитѣ съучастници трѣбвало да се ржководятъ по събирането на сведения въ полза на Сърбия, относещи се до българската армия и македонскитѣ организации. Подобни въпросници, които изхождатъ отъ Централното ржководно тѣло на сръбския шпионажъ, сѫ дадени и на други сръбски шпиони въ България.

На друго мѣсто сѫ помѣстени факсимилетата на тия въпросника.

Първиятъ въпросникъ.

Да се проучатъ тѣзи въпроси:

Съставъ на 7. Рилска дивизионна область и то: Какво има въ Радомиръ освенъ граничния секторъ. Съставъ на сектора въ детайли.

Още: какви войски и артилерия има въ Дупница и колко. Кои сѫ началници?

Кюстендилъ, Горна-Джумая, Петричъ, Неврокопъ и Мелникъ. Да се види, има ли нѣкаква войска и да се съобщи точниятъ й съставъ.

Въ Самоковъ да се проучи точниятъ съставъ на войскитѣ: численото положение и положението на всѣка рота, колко батареи, въоржжение и съставъ на всѣка батарея и кои сѫ началници? Разлогъ (Мехомия? сжщо).

Въ работата да не се бърза, а всичко да се върши търпеливо, подробно и да се съобщава само това, което е сигурно и добре проучено.

Специално въ пехотата: въ малкитѣ гарнизони подробно да се проучи каква промѣна има отъ миналата година досега и точната разлика.

Когато една или две единици се проучатъ добре, после е лесно и за останалитѣ, понеже тѣ сѫ еднакви; но да се избиратъ гарнизони въ вжтрешностьта като Самоковъ, Джумая и проче.

Да се проучи точниятъ съставъ на ново формиранитѣ единици: желѣзопжтни, телеграфски дружини, аутокоманди. Кжде сѫ точно казармитѣ, числото на ротитѣ и тѣхния съставъ, както по въоржжение, така и по готовность на войницитѣ и офицеритѣ.

Съ тазгодишния наборъ да се проучи подробно, а именно:

Какъ работятъ сега трудовацитѣ? Взима се пакъ една трудова единица и се проучава въ подробности, за да се види разликата отъ миналата година: брой, съставъ, началници на формацията, облѣкло и въоржжение и начинъ на обучение по часове и дни.

Да се прочете новиятъ трудовашки и войнишки другарь и да се намѣри разликата между писаното и действителностьта. Да се чете подофицерскиятъ журналъ и военниятъ алманахъ и да се намѣри разликата между писаното и действителностьта.

Районниятъ офицеръ и неговитѣ длъжности: да се проучи дейностьта на офицера.

Така сжщо военната дейность на секретарь-бирника: да се проучатъ военнитѣ книги въ общинитѣ. Тамъ има и военна формация, разпредѣлението на единицитѣ и изслуженитѣ войници. Да се отбелязватъ военнитѣ разпоредби за всѣки единъ, като напримѣръ: Крумъ Николовъ, въ случай на война, трѣбва да постжпи въ 4. рота, 103. полкъ, и проче.

Да се заинтересувате какъ е военно полковото окржжие и неговата работа; и тамъ има доста работа и хлѣбъ. Трѣбва да се умѣе да се видятъ тѣхнитѣ книги и работи и тамъ има доста да се проучи. Наймного за войската.

Разпредѣлението на военнитѣ магазини покрай границата за мобилизация и що има въ тѣхъ.

Въобще да се следи работата на пехотата, кавалерията, тежката и лека артилерия, авиацията, газоветѣ, инженернитѣ войски, укрепленията — кжде и кога се работятъ и да се прилагатъ скици и планове; военнитѣ фабрики, военни материали, различнитѣ търгове; нарочно да се поддържатъ връзки съ войницитѣ по лавкитѣ.

Хангари и аеродруми — скици, портрети на офицери, висши коменданти, сегашното положение на дивизията и армията, тѣхната готовность и изгледъ, влиянието на войника, офицера и гражданина върху политиката. Тѣхното политическо държание. Съ една речь, нуждно е всестранно проучване на цѣлокупнитѣ военни сили и на тѣхната организация; безразлично е отъ коя страна ще почне проучването, важно е всичко да бжде основно; повръхностнитѣ проучвания сѫ отъ малка полза.

Военни музики, военни болници, лазарети, интендантски и мелничарски влагалища, военни складове, скици на мѣста и що има въ тѣхъ. Нестроеви и санитарни команди.

Въоржжение и готовность на всички видове войски и калибри, оржжие и топове, трактори, скици, мотори, описъ на сжщитѣ, портрети и тѣмъ подобни.

Видинскиятъ укрепенъ пунктъ колко батареи има, съставъ на всѣка батарея, калибъръ и въорж-

жение, началници, името на командира на пункта, има ли щабъ и нестроева или специална батарея, колко дивизионни, колко офицери по батарея и въ щаба на полка.

Точно каква войска има въ Берковица и Плевенъ и колко артилерия въ Плевенъ и Берковица. Всички промѣни, които стават, и промѣнитѣ, които се предвиждатъ. Облѣкло, завивки и доставки въ военното министерство. Рѣчна флота и морска полицейска служба, крепостна и крайбрѣжна артилерия въ Варна и Бургазъ.

Сливнишкитѣ укрепления, планове отъ сѫщитѣ и какво има ново сега. Съставъ и твърдость. Гранични войски и жандармерия (но да не се смѣтатъ тѣзи пехотни жандармерийски дружини, които въ сѫщность сѫ пехота, или коннитѣ жандармерийски дружини, които въ сѫщность сѫ конница), но обикновената жандармерия.

Да се проучи добре Татаръ-Пазарджикъ.

Сѫщо каква войска има въ Свиленградъ.

Химическитѣ военни материали. Каква е новата казарма или болница въ Лжжене.

(Вижъ факсимиле № 1, стр. 16, 17 и 18)

Вториятъ въпросникъ.

Упжтвания за работа.

Да се следи движението на членоветѣ на Централния комитетъ въ България и странство.

Да се научаватъ тѣхнитѣ решения за действия както въ странство, така и въ самата България, а нарочно на наша територия.

Да се узнаятъ тѣхнитѣ методи за терористична и политическа борба.

Подраздѣление на работата между членоветѣ на Централния комитетъ и между важнитѣ членове на ВМРО.

Връзката между ВМРО, Западнитѣ покрайнини, Вертопъ, Черноокъ и проче.

Начинътъ, по който се набавятъ атентатори или четници. Тѣхната класификация.

Кои сѫ активнитѣ комитетски войводи и какъ имъ е раздѣлена територията на южна Сърбия.

Шпионската служба на ВМРО какъ е формирана и какъ работи. По възможность да се набави списъкъ на тѣхнитѣ шпиони. Сѫщо така и за останалитѣ шпионски служби.

Кои чиновници на високи длъжности сѫ противници на ВМРО.

Кои известни офицери сѫ противници на ВМРО.

Работата на нашата делегация. Има ли нѣкой членъ на ВМРО, който да се е вмъкналъ въ нашата разузнавателна служба и кой е той? (име и презиме).

Чужденци: французи, англичани и т. н., които се занимаватъ съ българскитѣ работи или съ ВМРО. Да ми се набавятъ тѣхнитѣ имена, тѣхната работа и, ако е възможно, да се узнае и тѣхното движение.

Националенъ комитетъ. — Всички важни решения и намѣрения. Какво мисли да върши. Кого ангажира за своитѣ работи въ България и странство.

Да ми се набавя пропагандистичната литература на македонствуващитѣ, както въ книги, така и въ карти и останали илюстрации. Съ една дума, всичко, което може да ме интересува.

Редовно да ми се изпраща Свобода на означения адресъ.

„Свобода или смъртъ“, „Западни покрайнини“ и „Илюстрация Илиндень“.

Останалото да се върши по лично осмотрение.

Бързитѣ работи да се изпращатъ споредъ устно уговорения начинъ.

(Вижъ факсимиле № 2, стр. 18 и 19).

Тия документи сѫ доста красноречиви, за да иматъ нужда отъ тълкуване. Отъ тѣхъ явствува, какъ е организиранъ сръбскиятъ шпионажъ въ България.

Тукъ ние изказваме безграничното си възмущение отъ дръзката клевета на „Звено“ за ролята на „неотговорнитѣ фактори“, на които „Звено“ приписва измислени деяния по последната шпионска афера и несѫществуващи връзки съ българскитѣ военни и административни власти. Трѣбва да се отбележи, че твърдението по последния пунктъ (за връзки между Организацията и българскитѣ власти) е постоянното твърдение и на сръбската шовинистическа преса. Димо Казасовъ и неговитѣ приятели знаятъ отлично, че истината по този въпросъ е друга. Но тѣ знаятъ и много нѣща отъ недалечното минало, по които най-добре е да не се приказва. Не е революционната организация, която ще изгуби отъ изнасянето на това минало. Ще загубятъ онѣзи, които — нека употрѣбимъ народния изразъ — на времето цървулитѣ си бѣха скѫсали да дирятъ „неотговорни фактори“, съ голѣмо желание да ги вмъкнатъ въ българския обществен животъ. Тѣ сѫ сѫщитѣ, които сега постоянно говорятъ противъ „неотговорни фактори“, но следъ като се увѣриха, че Организацията не ще служи никога на тѣхнитѣ лични или групови интереси, а служи на свои голѣми задачи и общонародни интереси.

Ние приключваме своето изложение съ голѣма вѣра, че българското правосѫдие ще разкрие цѣлата истина по шпионската афера и че българскиятъ народъ ще стои винаги буденъ предъ опасностьта отъ сръбскитѣ домогвания, които целятъ да разстроятъ българското национално единство и да разслабятъ свободното българско царство.

Въ Охридско

На 17. октомврий т. г. вечерьта, една нелегална група на ВМРО е била открита отъ сръбски жандармерийски части въ Галичица планина — Охридско. Въ завързалото се сражение имало убити сръбски стражари, а четата се е измъкнала невредима.

На другата вечерь, въ Охридъ е биль убитъ единъ стражарь и били хвърлени две бомби.

Сърбитѣ не сѫ заловили никого отъ смѣлитѣ македонски революционери, а сръбската преса, която е толкова словоохотлива въ подобни случаи, сега пази гробно мълчание.

Въ диктаторска „Югославия“ всичко е спокойно . . .

Куршумитѣ на улица „Екзархъ Йосифъ“.

Кой можеше да помисли дори, че въ дни на всеобща радость за българския народъ ще се намѣрятъ изчадия, които да окърваватъ неговата ликуваща душа и да внесатъ смутъ въ всенародното праздненство? Коя бѣше тая демоническа съвѣсть, която скрои плана, избра момента и жертвата?

Ние я знаемъ. Ние на много пѫти сме я посочвали на българското общество въ Царството. Знае я и емиграцията отъ България, Америка и чужбина.

Тая банда отъ престѫпници, която се командува отъ предателското сдружие Георги попъ Христовъ, Перо Шандановъ, Кирилъ Пърличевъ и Наумъ Томалевски, поиска, чрезъ куршумитѣ на ул. „Екзархъ Йосифъ“, да смути, да отрови, да стѫпчи общата радость и надежди на българския народъ. Тая банда, която революционното и легално освободително движение я изхвърли за винаги отъ своитѣ редове, има само една единствена пъклена цель — руши! Онова, което не успѣха да извършатъ явнитѣ предатели на българския народъ Коста Тодоровци и Обовци, извършиха го Томалевски и Пърличевъ, защото каквото е отношението на Коста Тодоровци и Обовци къмъ българския народъ, такова е отношението на Пърличевци, Томалевски и бандата имъ къмъ македонското освободително движение. Първитѣ се мѫчатъ да разрушатъ устоитѣ на българската държава, а вторитѣ се опитватъ да разрушатъ силата на освободителното движение.

Нанчо Витларовъ **Трайчо Пацковъ (Пацето)**

И двамата сѫ родени въ Щипъ. И двамата бѣха ратници безсъветни въ Македонското освободително дѣло. Отъ тѣхъ Трайчо Пацковъ падна убитъ презъ 1925 година въ Малешевско отъ сръбски куршумъ, а Нанчо Витларовъ биде простреляянъ всрѣдъ Софийскитѣ улици отъ куршумитѣ на домашнитѣ врагове на Македония.

Убийството на милия момъкъ, на юнака Нанчо Витларовъ, не е случайно. То е замислено отъ порано, то е организирано съ разчетъ да стане тъкмо презъ нощьта срещу царската сватба, за да се помрачи една радость, която бѣше обща за цѣлото българско племе.

Мите Джузановъ бѣше убитъ сѫщо така презъ нощьта, когато цѣлата македонска емиграция въ България и чужбина ликуваше отъ радость съ идването на двамата водачи на хърватското освободително движение Анте Павеличъ и Густавъ Перчецъ и празднуваше съюза за обща борба съ братския намъ хърватски народъ.

Василъ Василевъ, секретарьтъ на Националния

Между четири каменни стени

Записки на единъ затворникъ

III.

Постепенно ме обхващаше една убийствена апатия, едно мрачно тѫпоумие. Азъ усѣщахъ какъ се превръщамъ въ единъ новъ трупъ, който гние, и стигнахъ дотамъ, че тоя страшенъ фактъ никакъ не ме вълнуваше. Въ мене вече едвамъ мъждукаше последната искрица животъ. Какъ щѣхъ да свърша? Сигурно въ лудницата. Или, може би, щѣхъ да умра отъ гладъ. Сѐ по-често надзирателтъ връщаше опредѣлената за мене храна непокѫтната. Но, види се, изтощеното ми тѣло, силитѣ ми, волята за животъ въ мене само временно бѣха изтръпнали, бѣха задрѣмали въ смъртоносна дрѣмка. Защото иначе азъ не мога да си обясна оная луда радость, която избухна въ мене въ сѫщия мигъ, когато надеждата съвсемъ леко полъхна примрѣлото ми сърдце. Колко малка бѣ тая надежда тогава, но сѐ пакъ достатъчна бѣ, за да ме върне къмъ живота. Мене ме очакваше сигурна гибель, именно защото бѣхъ изгубилъ вече всѣкаква надежда за спасение . . .

Ясно си спомнямъ. Седѣхъ, както обикновено, върху леглото, свилъ изострените си колѣна чакъ до гърдитѣ. Седѣхъ дълго така неподвиженъ, потъналь въ своето тѫпо безразличие. По циментирания коридоръ отвънъ се зачуха множество стѫпки. Край вратата на килията ми преминаха група войници, които шумно тропотѣха съ тежкитѣ си подковани обуща. Часътъ бѣше, значи, четири следъ обѣдъ. Войницитѣ отиваха да изведатъ затворницитѣ отъ втория етажъ на следобѣдна разходка. Това се повтаряше всѣки день, редовно въ четири часа. Преди, щомъ чуехъ тия познати стѫпки, веднага се втурвахъ къмъ вратата и залепвахъ лице до решетката на малкото ѝ прозорче, разбира се, когато капакътъ на решетката биваше отворенъ, което често се случваше. Съ ненаситенъ погледъ следѣхъ азъ движенията на групата войници докато преминаваха презъ оная малка часть отъ коридора, що се откриваше предъ мене. Сѫкашъ тия войници бѣха нѣкакви сѫщества не отъ мира сего. И после ги чакахъ да се върнатъ ведно съ дългата редица затворници, които бѣхъ успѣлъ да видя само два пѫти, защото часовиятъ въ нашия коридоръ обикновено забелязваше, че гледамъ презъ решетката и бързаше да затвори капака ѝ, който хлопваше до самия ми носъ. Но, въпрѣки това, азъ оставахъ до вратата, сега прилепилъ ухо до решетката, за да чувамъ

комитетъ на македонската емиграция, бѣше надупченъ отъ куршумитѣ на сѫщата предателска банда тъкмо тогава, когато тритѣ мощни емигрантски организации изрекоха своята тежка дума по-законностьта и правото на единното освободително движение.

Йорданъ Чкатровъ бѣше нападнатъ подло, изъ засада, отъ сѫщата банда, когато македонското освободително движение зарегистрира успѣхи въ Женева съ идването на тримата македонски представители Шалевъ Илиевъ и Анастасовъ отъ сърдцето на Македония — Скопйе.

Ние можемъ да изброимъ още много други факти, които съставляватъ цѣла низа отъ тая подла система на убийства на групичката Томалевски — Пърличевъ, съ която се цели да се отравя всѣка радость, всѣки успѣхъ на движението ни, което тѣ се мѫчатъ да разрушатъ, и по този начинъ да спасятъ мизерния животъ, който тѣ влачатъ като предатели на Родината си.

Нанчо е най-новата жертва на тоя демоничесъ планъ на бандата Пърличевъ — Томалевски. Него ние — неговитѣ бойни другари — никога нѣма да прежалимъ. Той за насъ е сѫща жертва. Никога споменътъ за него нѣма да увѣхне въ нашитѣ сърдца. Той бѣше революционеръ по призвание, другарь по душа и човѣкъ по сърдце.

Предъ прѣсния гробъ на нашия любимъ другарь Нанчо, предъ неговата свѣтла память и предъ измѫчения образъ на Македония, ние се заклеваме, че ще умремъ за дѣлото, на което така беззаветно и безкористно служи Нанчо презъ цѣлия свой животъ.

Борческа Македония цѣлува челото на своето любимо чедо и му казва: Богъ да го прости!

Сръбскиятъ шпионажъ въ България.

Полковникъ Маринополски и поручикъ Крумъ Алексиевъ не олицетворяватъ българската армия, както не я олицетворяватъ запаснитѣ офицеръ Коста Тодоровъ и Атанасовъ (нѣкогашенъ секретарь въ Дирекцията на полицията). Отъ тѣхъ не може да се прави изводъ, че армията е опетнена.

Шпионитѣ, единици или групи, отговарятъ за себе си; никаква принадлежность къмъ армия или партия не може да ги прикрие. Въ никое време, въ никое мѣсто и при никакви заслуги за шпионството не е имало смекчаващи обстоятелства.

При тия основни положения, наложени отъ здравия разумъ и логика, специалниятъ брой на излизащето въ София списание „Звено“ отъ 21. септември т. г. е единъ симптомъ, предъ който здравиятъ и истинскиятъ българинъ трѣбва да наостри ушитѣ си и да отвори очитѣ си.

На редактора на поменатото списание — органъ на разложението въ България — ще припомнимъ, че политиката на „сближението“ е една ялова идея, която нито въ настоещето, нито въ миналото — близко и далечно — не е имала никакъвъ шансъ за животъ. Тая идея е единъ често поставянъ предъ насъ сръбски фалшъ, задъ който се крие истинското политическо вѣрую на сърбитѣ, истинската тѣхна политическа догма за Балканитѣ, поддържана отъ всички сърби и изразена въ следнята сръбска формула:

„Неможе истодобно блистати врх Балкана
„И круна Симеуна и скиптар цар Душана.

Политиката на „сближението“, която редакторитѣ на „Звено“ искатъ да внушатъ на българския народъ, е докарала въ България стотицитѣ милиони динари, които западната й съседка пръска щедро, и това е дало право на Джорджевича цинично да заяви, че въ неговата каса имало заключени много Софиянци. Милионитѣ, за които е речь, наистина сѫ въ София, но тѣ не сѫ у Андреевци. У последнитѣ сѫ само хилядитѣ, или стотицитѣ, но въ никой случай милионитѣ.

Шпионството въ София не ни очудва — има го по цѣлия свѣтъ. Онова, което е мерзко, то е, че една известна група обществеици твърде много бързатъ, гоними отъ гузната имъ съвѣсть, да се намѣсятъ въ

стѫпкитѣ на минаващитѣ край килията ми, и твърде много се радвахъ, когато ми се случеше да дочуя нѣкоя тихо произнесена дума на нѣкого отъ затворницитѣ, пъкъ дори и нѣкоя отъ обиднитѣ ругатни на конвоиращитѣ ги войници.

Тоя пѫть азъ нито се помръднахъ, както и редица дни преди това. Като нѣкакво слѣпо око ме гледаше отсреща нарѣзаното четвъртито отверстие на обкованата врата и не пробуди въ мене никакво желание, никаква помисъль. Стѫпкитѣ заглъхнаха въ дъното на коридора и скоро следъ това се чу новъ шумъ. Край прага на моята килия вече минаваше печалното шествие на затворницитѣ отъ горния етажъ, които сѣ пакъ бѣха много по-щастливи отъ насъ затворенитѣ поотдѣлно въ тъмнитѣ дупки на заровения до половина въ земята първи етажъ на затвора. Съвсемъ случайно азъ подигнахъ очи къмъ решетката. И ето въ сѫщия този мигъ се случи онова, за което и сега си спомнямъ съ трепетна радость. Два пръста, само два пръста (ето и сега ги виждамъ съвсемъ ясно) вмигъ се проврѣха между решетката и веднага изчезнаха. Но азъ добре видѣхъ какъ едно малко бѣло листенце хартия се плъзна по вратата и леко падна на пода. Подтикнатъ отъ нѣкаква неясна мисъль, азъ подигнахъ глава, но не бързахъ да стана, макаръ че усѣтихъ да преминава презъ сърдцето ми тревожна тръпка. Въ коридора отново стана тихо. Може би съвсемъ бѣхъ забравилъ за случилото се и почти безсъзнателно отпуснахъ нозе на пода и се изправихъ. Пристѫпихъ нѣколко стѫпки и се спрѣхъ до вратата. Очитѣ ми неволно дирѣха по пода и чакъ когато забелязахъ малката хартийшка — бързо се наведохъ и я взехъ. Тя бѣше свита на четири и едвали бѣше по-голѣма отъ две пощенски марки. Сѣ по-голѣмо оживление ме обхващаше. Дори, помня много добре, усѣтихъ нѣкаква топлина по бузитѣ си. Съ единъ бързъ погледъ забелязахъ, че листенцето хартия бѣше нашарено съ нѣколко реда дребни букви. Стиснахъ го въ шепата си и се огледахъ съ нѣкакъвъ неволенъ страхъ да не би да ме наблюдава нѣкой. После се приближихъ до прозорчето отсреща и дигнахъ до лицето си бѣлото листенце. Нѣколкото редове на него бѣха твърде дребно написани и азъ съ мѫка ги четѣхъ при слабата свѣтлина, що идѣше откъмъ високото и потънало въ сѣнка прозорче. При първото прочитане на тия ситно написани редове азъ не можахъ да схвана добре смисъла имъ, но сърдцето ми лудо заби и въ ушитѣ ми забумтѣха често-често, единъ следъ другъ, глухи ритмични удари.

разкрития шпионажъ по начинъ, въ който личи, че въпросътъ се касае до близка тѣмъ кауза. Макаръ писачитѣ въ „Звено“ да *„мислятъ, че живѣятъ подъ небето на една свободна и правова държава, чиито поданици се управляватъ споредъ сжществуващитѣ закони“*, тѣ, безъ да дочакатъ думата на тия закони, предварително си присвояватъ правата на българския сждъ и съ припомняне на разни отвлѣчени термини за „престижа на законитѣ, свободата на гражданина, честьта на личностьта“ и други „обществени стойности“, пледиратъ невинностьта на обвиненитѣ и обвиняватъ властитѣ въ прилагания на „срѣдновѣковни инквизиционни *методи*“.

Като най грижливъ адвокатъ на обвиненитѣ, „Звено“ бързо е изучилъ цѣлото дѣло по шпионажа, колко динари месечно е получавалъ Андреевъ, какъ даванитѣ сведения на сърбитѣ не били нищо друго, освенъ лековѣрно събирани слухове отъ улицата и проче. Като най-развратни шантажисти, хората отъ „Звено“ на сто мѣста подмятатъ за *„изключителни условия“*, при които е воденъ разпитътъ, за *„срѣдновѣковни методи и инквизиции“*, за *„специална обстановка“* и проче.

Въ края на своята пледоария, „Звено“, на еднакви основания, или, по-право — безосновности, като гледа у Андреева звѣръ и шантажистъ, а у Маринополски човѣкъ на българската армия произнася оправдателенъ вердиктъ на Маринополски и Алексиева и, като разрушава и легендата за материалното състояние“ на сжщитѣ, *приключва* дѣлото по отношение на двамата, а го *оставя висеще* по отношение на „отговорноститѣ“...

Обвинителитѣ излизатъ вънъ отъ общопризнатия принципъ и логика — че невинниятъ не посѣга на живота си. Щомъ е за прононсирано праведни хора като Казасовци, то всѣки принципъ може да се обърне надолу съ главата и да потвърди обратното — и невинниятъ посѣга върху живота си, щомъ той е „съ отлична боева служба“, безукоризнена служба“, „синъ на почтено и уважавано семейство и то отъ Търново“, „способенъ и интегигентенъ офицеръ, заемащъ деликатни и отговорни постове“ — пледоария, каквато хитриятъ адвокатъ държи, само когато има да защищава една крива кауза предъ простаци.

Като най-изобличителенъ аргументъ срещу Маринополски и неговитѣ съмишленици отъ „Звено“ е историята на Драйфусовата афера, възпроизведена въ сжщия брой на списанието. „Звено“ не е постигнало очакваниятъ ефектъ отъ тая история, защото Драйфусъ не посегна на живота си, макаръ положението му да бѣше адско — непоносимо, само защото бѣ невиненъ и вѣрваше въ висшата правда. Маринополски следва концепцията и логиката на Драйфуса — виновенъ е и, вмѣсто да бѫде влаченъ по сждилищата и многократно тормозенъ подъ гнета на съвѣстьта, той свръшва по логиката на Драйфуса — не се оставя живъ, защото е извършилъ престжпление. Историята на Драйфуса е убийственъ примѣръ за „Звено“ и, ако последното има разума на Маринополски, мѣстото му е въ дъното на Искъра. Ние не желаемъ да видимъ писачитѣ му въ Централния затворъ.

Нека се запитаме сега, кое нѣщо е накарало обществениятѣ аферисти отъ „Звено“ да извършатъ този „общественъ“ гафъ въ списанието на Казасова и С-ие? Нито любовьта къмъ Маринополски, нито омразата къмъ Андреева може да бѫде причина на този рискованъ за авторитѣ му гафъ. Тѣ и не ги познаватъ, както предупреждаватъ въ самото начало на пледоарията, макаръ по-натамъ да даватъ подробнитѣ имъ атестати (стр. 440, алинея 8.)

Българинътъ е длъженъ да се пази отъ идеология, подъ която се крие истинското предателство. Следъ като такова идейно предателство се стовари върху гърба му на Добро-Поле, идеолозитѣ се скриха, а когато комуниститѣ приложиха идеологията въ предателската политика и народътъ се хвърли въ междуособния огънь, тѣ се пръждосаха натамъ, откждето имъ се възлагаха шпионски задачи и разрушителни цели.

„Звено“, въ сжщность, малко се интересува отъ сжщностьта на Софийския шпионажъ. То се интересува само отъ „неотговорни фактори“ и „отговорности“, само и само да прави диверсия и да сведе всичко до „дребнитѣ разузнавания“ на Андреева въ полза на сърбитѣ.

За тъмнитѣ философи отъ „Звено“ онзи простъ българинъ, който случайно е уловилъ едно влакно отъ шпионажа и по патриотически инстинктъ го е съобщилъ дето трѣбва, е *неотговаренъ факторъ*. Споредъ насъ, въ случай на шпионство, всѣки истински българинъ е *отговоренъ факторъ* и е длъженъ да следи шпионина, да го залови и даже да го унищожи, ако нѣма възможность да го залови живъ, и да го предаде.

Ясно е отъ пледоарията на „Звено, че неговитѣ редактори не се считатъ отъ категорията на горепоменатитѣ българи — отговорни фактори, а сж си присвоили друга отговорность — да произнасятъ оправдателни присжди въ едно дѣло, преди то да е разгледано отъ сждилището.

На добъръ часъ! Комшиитѣ на България могатъ да очакватъ нови емигранти. . .

За насъ никакъ не е ново или чудно, че съвсемъ случайно е откритъ единъ отъ сръбскитѣ шпионски канали, а именно Царибродъ — София. Такива канали сърбитѣ иматъ още: едни сж престанали, а други продължаватъ. Не ни очудва и фактътъ, че Софийскитѣ шпионски канали сж се добрали до най-важнитѣ свои обекти. Софийската поквара е създала такива високопоставени предатели, които само отъ алчность за пари сж способни всичко да предадатъ.

Насъ ни изненадва фактътъ, че известнитѣ философи около „Звено“ сж решили да свържатъ своята политическа химера за „сближението“ съ единъ опасенъ за Българя шпионажъ въ полза на Сърбия. Не е важно дали тука шпионинътъ си е послужилъ съ лозунга на „сближението“, или пъкъ идеологътъ на това сближение не се е погнусилъ да се опре и на шпионството на сърбитѣ, като срѣдство разрушително за противницитѣ на „братството“ и „славянството“.

За да стане по-ясно изкушението, въ което хората около „Звено“ сж попаднали, ще изнесемъ нѣкои извадки отъ документи.

Както споменахме по-горе, като Софийския каналъ сърбитѣ иматъ още и други — по българската граница и въ България, презъ които се предаватъ разузнавателнитѣ задачи и се приематъ добититѣ сведения.

Благодарение патриотизма на населението, всичкитѣ почти канали сж останали парализирани. Жертва на тия сръбски шпионски канали сж отишли доста българи, особено емигранти. Такива сж: унищоженията миналата зима въ Кюстендилско Заре Секулички, който живѣеше като емигрантъ въ Паланка и прескачаше на българска територня по разузнаване въ полза на господаритѣ му сърби; Михаилъ Балабановъ, бившъ дружбашки депутатъ; Митѣ Овнарски и синъ му Стойчо отъ с. Лешко — Горно-Джумайско; намѣренитѣ на 10. септември т. г. два обезглавени трупа при с. Златарево на Хараланъ Илиева и Георге Цвѣтановича, единиятъ — Хараланъ — сръбски войвода, а другиятъ сръбски горски стражарь, пращани отъ една-две го-

дини да агитиратъ и шпиониратъ на българска територия по Ограждена. Такива сѫ и арестуванитѣ напоследъкъ въ Петричко двама стражари, които отъ година време сѫ били подъ наблюдение. И още много други.

Забележителна е психологията на всички тия хора: веднага сѫ признавали вината си, безъ всѣко насилие и съ думитѣ: „отъ народо нищо не се скрива".

Предъ тия хора сръбскитѣ фондове не се скѫпятъ — пари падатъ. . .

Отъ нѣколко години насамъ сърбитѣ отпочватъ силни разузнавания въ България. Възползувани отъ разложението въ обществената българска мисъль, както и отъ емигрантскитѣ групи, що иматъ подъ ржка, тѣ усвояватъ една особена система при разузнаването: да го поставятъ най-напредъ на идейна политическа основа, *било за възвръщането на законното правителство (Стамболийски) на власть въ България*, като се подкрепи единъ бунтъ на земледѣлската партия, било като се подпомогнатъ съ нѣщо адептитѣ на „сближението", каквито се явяватъ писачитѣ около „Звено".

По този начинъ сърбитѣ постигатъ две цѣли: *разузнавателна* и *разложителна*.

Следъ като на *идейна* база построятъ мрежата за политическа агитация въ страната, лека-полека тѣ изоставятъ политическия елементъ въ тая мрежа и пипватъ само онова, що се е впрегнало въ шпионската область и въ разузнаването за сръбската армия.

Ето извадки отъ едно писмо, изпратено отъ Царево-Село до предполагаемия сръбски агентъ въ България — Бинбашиевъ (псевдонимъ), кметъ на едно село въ Петричкия окржгъ, което писмо е образецъ на шпионажъ, облѣченъ въ идейна мантия:

Др. Бинбашиев,

Нашия другар Сарафов ни сжобщи, че е говорил с вас и вие сте дали сжгласие да работите с нас но с условие да е знаял само той и да ви пиша писмо, като ви кажа каква работа ще ви вжзложем да работите. Ако това което сте казали на Сарафов е истина, то както аз така и Никола и други наши приятели големци много се зарадвахме и се вжзложи на мен да ви пиша като сжщевременно ви сжобща, че и ние желаеме вие да работите за нашата кауза за която цел на неколко пжти сме сондирвали мнението и на други наши познати и всички до един ни сжобщиха, че вие сте добжр наш приятел, както в миналото а така ще бждете и за в бждеще а и нещо друго а то е: че и макар да заемате днес този пост и служите на друга власт все пак вие сте се запазили като наш човек и до сега нито едно престжпление не сте извжршили против нашите хора а напротив колкото силите сж ви позволявали сте ги защищавали. А това може да ви прави само чест. Ние макар работили или не с вас сме ви признателни и рано или кжсно ще ви благодарим.

За сега ние желаем от вас следното: Да ни давате препис от всички окржжни, заповеди предписания и пр. които идат от окол. началник, окржж. управител, разните министерства, полковото военно окржжие, инжинерството и училищната инспекция. Преписи от наборния списжк на общината и всички предписания отнасящи се по мобилизационнитѣ нареждания и пр.

Тук прилагам и един екземпляр от сведението каквото е потребно и по него може отчасти да се ржководите само, че в него не е писано и за разните преписи потребни от общината, но това нема да ви пречи да работите и онова което видите че е важно и не вписано в сведението. Това за сега е потребно и друго нищо. За вашия труд разбира се ще бждете много добре вжзнаградени и то на месец, а може и освен месечното вжзнаграждение да ви се дава и специално вжзнаграждение за по важните работи, които ще ни давате. Така например за препис от мобилизационния списжк и разните предписания относящи се по него, ще получите специално вжзнаграждение от неколко хиляди левове веднага щом получиме и пр. Така сжщо и за добрата информативна служба ще имате специално вжзнаграждение което пжк ще бжде много големо ако например дадете такова. Например ако некога дадете точни сведения за некоя атентаторска тройка или чета минала на сржбска територия, тогава получавате за всеки човек по 25 хиляди лева, а то се отнася и до организациите открити с ваша помощ на сржбска територия и пр. Това разбира се е доста трудно, но аз мисля, че вие имате вжзможност да се сношавате с тех и самия пост, който днес заемате ви позволява това.

Има ли още наивни които могат да повярват в некаква автономна Македония? Тая автономна Македония никога не може да стане, защото никога Великите сили това нема да позволят, защото те сж авторите на мирните договори и те никога нема да се сжгласят, нито да се ревизират договорите нито да се изменят.

Днес македонецжт под югославянска власт има такава златна свобода, каквато ние българите отдавна сме я забравили. И нещо друго: докато всички югословенски народи тжрсят начин и средства да се обединят в една велика и силна югославянска държава, има ли глупци, които ще искат да се разединяват. Докато днес лжже Афтономистите или да речем днешното бжлгарско правителство мисли да се бори с Югославия, сутре ще дойде ден да се бори с Италия за сжщата цел т. е. за днешна Югославянска Македония.

Нашия спасителен пжт като българи и славяни е да работим сжс всички сили да се присжединим и ние към днешното Югославянско кралство, като направим една велика държава. Този е най добрия пжт и най сигурния и само така славянството може да се предпази от Италианския империализам.

И така драги приятелю, известно ти е вече за що работим ние и вервме че и ти като наш приятел и привжрженик ще се подредиш под нашето знаме за извуюване на пжлната победа.

Недей да мислиш че е престжпление ако например издадеш некога некоя атентаторска тройка когато мине на сржбска Македония. Не това не е престжпление.

Сведението което ти тжрсим ни е потребно за да знаем всичко каквото става сега там, а от него ние до голема степен можем да разберем силите на противника ни и намерението му, а това за нас е извжредно важно за да се сжобразяваме с действителноста и да взимаме необходимите мерки за успешното извеждане на нашия план.

Вервам че по този вжпрос всичко ти е ястно и нема защо да ти давам повече обяснения. Ако нещо не ти е ястно, то аз пак ще ти пиша но мисля че всичке е ястно. По нататък можеме и да се срешнеме и поговорим устно по всички вжпроси. Това ще бжде много добре и затова ако желаеш можеш да кажеш на Сарафов за да устрои срещата.

Друго за сега нема какво да ти пиша. Ще чакам отговор от тебе придружен разбира се и с сведения по положението там. Ако има некой вжпроси да не ти са ястни например по отношение на заплатата ти или нещо друго, молим те сжобщи ми. Желая да ми отговориш в най скоро време например до понеделника да получа отговора ти. Така ще бжде добре защото по нататък може да се случи да отсжтствувам негде.

За тази работа е известен само Сарафов и дедо

Мите, друг никой абсолютно нищо не знае ето защо да бждеш напълно спокоен.

Като прекратявам писмото пожелавам ти здраве и добър успех.

Твой: **Струмски.**

Последниятъ пасажъ отъ това писмо съ собственорѫчния подписъ на автора му го даваме факсимилиранъ на друго мѣсто. (Вижъ факсимиле № 3, стр. 19).

Авторътъ на това писмо — *Струмски* (псевдонимъ) е Тодоръ Ковачевъ, „емигрантъ“, нѣкогашенъ приставъ на дружбашитѣ въ Неврокопъ, а после на шпионска служба на сръбската армия и началникъ на 16-членна разузнавателна емигрантска група въ Царево-Село презъ 1928 и 1929 години.*)

Името Никола, което се срѣща на 7. редъ въ началото, е името на Никола Хайдуковъ, нѣкогашенъ земледѣлски депутатъ, избѣгалъ въ Сърбия презъ 1926 год., безъ всѣка причина.

Друго писмо има отъ сѫщия авторъ — Тодоръ Ковачевъ (Струмски), до друго лице на българска територия — Чифлички (псевдонимъ). Даваме извадки и отъ това писмо:

1. 11. 1928 г.

Драги Чифлички,

Извинявай много за гдето до сега не ти се обадих и не ти пратих това което требва. Бех зает на друго место а и много ми беше болно детето па бех зает съ тех.

Тук приложени изпращам ти сега 1500 лева но по нататък пак ще ти изпратя. Аз знам много добре кой си ти и затова никога нема да те забравя. Дедо Мите и Никола много се хвалят от тебе но затова пѫк и аз знам да ценя добрите и способни наши приятели. Сумата, която ти изпращам сега не е много но вервам с нея да останеш доволен па по нататък пак ще ти изпратя. По рано ти бех изпратил 2000 лева но незнам дали ги получи или не си. Добре беше да ми пишеше за да знам.

Недей да имате никаква вера в Македонската организация. Ти си стар и ти знаеш че тя си имаше значение в турско време а сега за нея место нема.

Казвайте самата истина на нашите верни хора. Нека я знаят и нека винаги това да го имат на ум.

Споразумейте се с нашите приятели които са сас вржска с нас и винаги редовно да ни давате сведения.

Ако требва некой да се грижи за некаква поробена Македония то за това требва да се грижи самата Бѫлгарска държава а не една шепа братоубийци и разбойници.

Друго за сега нема какво да ти пиша в очакване сѫм на отговора ти.

Поздрав на нашите приятели

Твой: **Струмски.**

Последниятъ пасажъ и на това писмо съ собственорѫчния подписъ на Струмски даваме го на друго мѣсто факсимилиранъ. (Вижъ факсимиле № 4, стр. 19).

Предпоследната алинея на горното писмо предславлява стереотипната фраза на г. Александъръ Цанкова (отъ „Звено“), съ която той разрешава македонския въпросъ въ Софийското градско казино. Той и Никола Хайдуковъ, проче, сѫ на едно мнение въ политиката.

Следното е по-късно писмо до сѫщия горепоменатъ кметъ Бинбашиевъ (псевдонимъ), въ което на 2. алинея се вижда, че, следъ като сѫ си наредили мрежата — „само сведения да събиратъ“, преставатъ да се занимаватъ „съ организирване“ (въ писмото се даватъ упѫтвания „за организирване“). Името Никола Х., което се намира въ последния редъ на писмото, е на сѫщия депутатъ Никола Хайдуковъ, псевдонимътъ на когото въ другитѣ кореспонденции е *Гаврилъ*.

Др. Бинбашиев,

Получих писмото ти и разбрах всичко каквото ми пишеш. Условието което предлагаш е много умно. Разбира се тайната ако не се запази по добре е да не почваме никак. Ти в това отношение требва да си много сигурен. От наша страна ни най малко да не се опасяваш. Моите хора които идват там са много сигурни. Ти вервам ги познаваш и им имаш доверие. Ти се пази само от там. Ние работим на други места с години и никога е немало опастност да се открият нашите хора. Така ще бѫде и с вас. Колкото лично вие по предпазливо работите, толкоз по ще да е сигурно. А що се отнася до моите хора, то те ще минават само когато вие от там определите и знаете че е сигурно. Пак повтарам: ни най малко да не се сѫмнявате от наша страна и напѫлно сигурни да сте.

За сега ще ми давате само сведение и нищо друго. Сас организирване нема да се занимавате а само сведение ще сѫбирате и ще ми ги испращате всека седмица по един пѫт. А какво сведение ми е потребно — това сѫм ви писал в по раншното си писмо и вервам всичко да ви е ястно.

Ще ми испращате както и по рано писах и преписи от всички нареждания които идват в общината от разните учреждения. По този вѫпрос в по раншното си писмо ти обясних подробно.

Питаш ме дали е верно че сѫм обещал на Пиринлиев за некои работи от общината 20.000 лева. Такава сума не сѫм обещал и немога да обещая на един пѫт защото нема такова важно нещо от общината което да е толкоз много потребно на нас и за него да дадеме толкоз много пари. Верно е че ни са потребни некои работи от общината и за които можем да дадем известно вѫзнаграждение от неколко хиляди лева но не толкоз много. Например за наборните списъци за останалите нареждания и заповеди в врска с тех можеме да дадем например от 3—5 хил. лева. Така сѫщо можем да дадем и за други работи от общината значително вѫзнаграждение както и за некои оргинални писма на В. М. Р. О. от важност.

Ние подобни работи получаваме от доста общини но ни е потребно и от теб а от това ние можеме да правиме заключение за силата на противника. Твоята месечна заплата ще бѫде определена от нашия Централен комитет по мое предложение и ще можеш да я получаваш редовно от идущия месец. За този месец ще получиш, но не толкоз, колкото ти е обещал твоя приятел Пиринлиев а по малко. Това се дължи, защото за тоя месец не е требвано за тебе кѫм края на миналия месец, а по кѫстно неможе да се требва за минало време.

Питаш ме дали се надевам на некоя помощ или не. Ако се не надеваме, нема и да почваме. Вие се не грижете за нищо. Всичко е предвидено както требва. Молим те почни веднага да испращаш сведението и всичко от общината в препис. Ако некои работи от общината немаш време да ги препишиш, то можеш да ги пратиш на мен, аз ще ги препиша и веднага ще ти вѫрна оригинала.

Ако имаш желание да се срещнеме и устно разбереме то елате заедно с Пиринлиев да се разберем по всички вѫпроси. Пари за този месец ще ти испратя следующия пѫт непременно. Друго за сега нема какво

*) Фирмата, както и печатътъ на разузнавателната мрежа, подъ която действуватъ емигрантитѣ шпиони, е: „Българска освободителна организация. Централенъ освободителенъ комитетъ.

да ти пиша. Чакам твоя отговор и потребното сведение. Пращай и "Свобода или смрт„ всеки брой и „македония". Сега е време да се работи усилено. От нищо да не се плашите. Много ти здраве от Никола Х. Той сега не е при мен но скоро ще дойде и ще се видите, говорих с него по телефона.

15. 11. 1928 г.

Др. поздрав: **Струмски.**

И на това писмо последниятъ пасажъ съ собственоржчния подписъ на Струмски го даваме на друго мѣсто факсимилиринъ. (Вижъ факсимиле № 5, стр. 20).

Горнитѣ 3 документи сѫ писани на сръбска пишеща машина, поради което, вмѣсто буквата *Ж*, е употрѣбявана буквата *Ж*, нарочно изтъркана въ горния край на срѣдната чертичка.

Къмъ първата половина на 1929 година, следъ като бѣ уредена сръбската разузнавателна мрежа чрезъ Царево-Селския каналъ, сърбитѣ нѣмаха вече нужда отъ Никола Хайдукова и Тодоръ Ковачева съ неговата емигрантска разузнавателна група, поради което ги дигнаха нѣкѫде въ вѫтрешностьта на Сърбия, откѫдето вече никакъ не се вестиха. Вмѣсто тѣхъ, сами сръбскитѣ офицери вече прѣко се сношаватъ съ курдисанитѣ тѣхни агенти на българска територия, а вмѣсто агитация за възвърщане на „законната власть" въ България, възлагатъ имъ се най-обикновени и чисто военни задачи. Такъвъ образецъ е следното ржкописно поржчение на сръбския офицеръ, заловено на 21. януарий т. г., което даваме въ преводъ.

Дали е билъ свиканъ нѣкой наборъ, дали сѫ взети младежи за войската и колко?

Кога тия младежи ще трѣбва да постѫпятъ въ кадъра?

Коя дружина сега е въ Джумая, кога се е смѣнила Джумайската съ Дупнишката дружина, кога е станала смѣната и защо?

Кой е началникъ на Симитлийския участъкъ?

Какво е станало съ оржжието — дали то е въ селянитѣ, или се съхранява въ нѣкои магазини?

Сръбскиятъ оригиналъ на това поржчение го даваме на друго мѣсто факсимилиранъ.

(Вижъ факсимиле № 6, стр. 20).

По понятни причини, ние тукъ изнасяме само нищожна часть отъ книжата, съ които разполагаме, само за да изтъкнемъ оная система на сръбския шпионажъ, въ която сѫ впрегнати злополучнитѣ емигранти и на която система и хората на „Звено" сѫ станали или жертва, или „идейни" съучастници. Ние имаме още да кажемъ, но се въздържаме като искрено апелираме къмъ съзнателнитѣ българи да бѫдатъ на щрекъ.

Провокациитѣ на в. „Демократически сговоръ".

Въ миналия брой на вестника ни предадохме една декларация на Централния комитетъ на ВМРО въ връзка съ дѣлото по убийството на Василъ Пундева. Тая декларация е разгнѣвила официоза на българското правителство, в. „Демократически сговоръ", който въ броя си отъ 8. октомврий, на уводно мѣсто, пише за „Една държава — една власть", въ отговоръ на сѫщата декларация.

Въ сърдитата статия на официоза се казва, че ВМРО претендирала чрезъ декларацията си да раздава свое правосѫдие и въ България, върху български граждани; че привличането на члена на Централния комитетъ, Иванъ Михаиловъ, като обвиняемъ по убийството на Пундева, не било дързъкъ политически актъ, насоченъ противъ македонското освободително движение; че нѣмало българинъ, който се бори противъ освобождението на Македония; че декларацията на ВМРО била дръзка провокация и проче. Съ една дума: една държава — една власть!

Че редакторитѣ на „Демократически сговоръ", преди да сѫ българи, сѫ изпечени партизани, въ това не се съмнява никой отъ насъ, но че сѫщитѣ сѫ могли съ сѫщата стръвь да бѫдатъ и провокатори, това не ни бѣ известно.

Декларацията на Централния комитетъ на ВМРО е много ясна и изчерпателна и нито провокаторскитѣ писания на „Д. С.", нито хвалбитѣ на известния министръ Кънчо Милановъ — взелъ позата на смѣшенъ герой, че не се бои отъ въображаеми заплахи — ще могатъ да я затъмнятъ и да намалятъ значението ѝ и впечатлението отъ нея.

Още отъ времето на създаването си ВМРО се е справяла по единъ решителенъ, но справедливъ начинъ съ враговетѣ на македонското освободително дѣло. Следъ предупреждения за вразумяване и следъ убеждаване, че тия предупреждения сѫ отишли напусто, тя е наказвала безъ огледъ на граници и територии. И винаги справедливо, по необходимость, изправена да избира между застрашени жизнени интереси на поробеното отечество и мизернитѣ дни на нѣкой падналъ животъ. И мимо лицемѣрнитѣ тюхкания на тартюфи, които се намиратъ навсѣкѫде по широкия свѣтъ и които най-много викатъ, защото се интересуватъ, преди всичко, за спокойствието на храносмилането си.

Отъ две години насамъ въ самата България сѫществува една група отъ бивши членове на ВМРО, която постепенно мина презъ всички престѫпления спрѣмо македонското дѣло, за да стигне до най-страшното: застана на общия фронтъ на македонскитѣ потиснници. Тази група е осѫдена и отъ поробеното население, и отъ всички македонски организации, които я отдадоха на анатема. Кои продължиха и продължаватъ да поддържатъ морално и материално тия нѣколцина престѫпници въ България, за да трупатъ на грамада своитѣ престѫпления спрѣмо македонското дѣло? Въ случая ние не говоримъ за поддръжката извънъ България, а за поддръжка отъ страна на български срѣди и на български личности.

Е ли готовъ „Д. С." да поеме всичката отговорность за разбулването на тия тайни? Ние сме готови, въ такъвъ случай, открито да заговоримъ и да кажемъ на българското общество кои сѫ българскитѣ нечисти ржце, които, въ домогването си да сразятъ и обсебятъ македонското дѣло, поддържатъ нѣколцината македонски престѫпници, поощряватъ ги въ разрушителната имъ дейность и имъ даватъ пари, за да ги иматъ винаги подъ ржка въ борбата си противъ ВМРО и македонскитѣ организации изобщо?

Това не сѫ приказки за партизанитѣ, господа отъ „Д. С.", а престѫпни факти, които стоятъ като най-страшно обвинение и противъ нѣкой отъ вашитѣ инспиратори!

Благодарение на тая тъмна и престѫпна намѣса, недавнашната криза въ ВМРО продължи толкова дълго; благодарение на сѫщата намѣса, Организацията бѣ принудена да прибѣгне и до крайни мѣрки — да накаже сѫ смъртъ най-необузданитѣ престѫпници, за да спасява самото дѣло отъ пристѫпитѣ на споменатитѣ тъмни български сили, които нѣматъ

крàжъ да поематъ открито отговорность за деянията си, но, скрити въ тъмнина и задъ гърба на македонскитѣ нѣколцина престжпници, се мжчатъ — уви, безъ успѣхъ — да нанасятъ удари.

Единъ отъ най-необузданитѣ престжпници бѣ и наказаниятъ отъ Организацията на 4. мартъ т. г. Василъ Пундевъ. И възмутително: додето този ненадминатъ въ своя бѣсъ престжпникъ разливаше отровната си злоба въ в. „Вардаръ“ противъ всички македонски организации; додето пишеше и печаташе брошури, които не бѣха по-малко пакостни и отровни; додето устройваше засади и убийства надъ видни македонски деятели — въ България, нито власть, нито печатъ отъ цвѣта на „Д. С.“ не мръднаха пръстъ, за да спратъ, за да осждятъ престжпната дейность на тоя български гражданинъ и публициетъ. Чакъ когато Организацията го наказа, развикаха се, разписка се люто и почнаха да оплакватъ тоя гражданинъ.

По тая логика излиза, че въ България може всѣки, който е достатъчно престжпенъ, достатъчно предатель въ душицата си, достатъчно изпълненъ съ злоба и отрова — да хули, да клевети, да конспирира противъ македонското дѣло; може да върши непрекжснато най-отвратителни престжпления спрѣмо Македония и щомъ е български гражданинъ, никой нѣма право да го закача. За такъвъ „имунитетъ“ може да пледира само „Д. С.“ и само редакторитѣ му, задавени отъ злость къмъ всичко свето и чисто македонско. Само тѣ могатъ да бждатъ толкова безочливи, за да намѣрятъ въ себе си сили да поощряватъ по такъвъ начинъ престжпления спрѣмо македонското дѣло.

Една власть, която държи толкова много за законитѣ въ своята страна и за сигурностьта на гражданитѣ на тая страна, е длъжна да бди за действията на тия граждани, да ги предупреждава навреме да спиратъ престжпленията си и, ако не се вразумятъ, сама да влѣзе въ ролята си на вразумитель. Инакъ съ такива граждани ще се справятъ по дългъ онѣзи, които сж извикани да бдятъ за едно народно дѣло, което за редакторитѣ на „Д. С.“ може да е нищо, но за поробения народъ е всичко.

Щѣше ли да бжде убитъ Пундевъ, ако мирно и почтено, като български гражданинъ, се занимаваше съ своята работа, вмѣсто отъ столицата на България да вършеше престжпления и да кроеше конспирации противъ Македония? За доказани престжпници и врагове на народното дѣло ВМРО не признава никаква неприкосновеность: презъ граници и територии тя ги намира и ги наказва и — повтаряме — по необходимость.

„Горчиво се мамятъ ония, които биха помислили, че тукъ се касае за политика“ — провиква се „Д. С.“, като прави алюзия за подвеждането подъ отговорность, въ връзка съ наказването на Пундева, и на члена отъ Централния комитетъ, Иванъ Михаиловъ. А ние твърдимъ, че въ случая се касае само за политика. Защото, ако е „въпросъ за правосждието, за законностьта и за честьта на България — еднакво ценни за всички българи“ — върху тѣхъ вършатъ издателства, преди всички други, онѣзи, които сж поставени на високото мѣсто, което заематъ, само за да ги пазятъ.

Онѣзи, които дадоха нареждане за подвеждането като обвиняемъ и на Иванъ Михаилова, не сж вчерашни и знаятъ много добре, че въ ВМРО има съответни институти, които сж произнесли присжда на престжпника Пундевъ и сж дали заповѣдь за нейното изпълнение. Димитъръ Медаровъ и Никола Ангеловъ — двама прекрасни ратници отъ армията на

На зълъ духъ, зълъ пръть.

ВМРО, които сж записали не малко свѣтли подвизи противъ народния врагъ — сж само изпълнители на една заповѣдь на съответнитѣ мѣста въ Организацията. И ако онѣзи, които съ таково усърдие наредиха да се започне процесъ и противъ Иванъ Михаилова, искаха да бждатъ последователни предъ българскитѣ закони, тѣ трѣбваше да възбудятъ следствие противъ Организацията, а не противъ отдѣлни личности, които като такива нѣматъ никакво отношение къмъ наказването на Пундева.

Ето, оттукъ почва политиката, която отрича „Д. С.“ и която ние сме въ положение да демаскираме по единъ окончателенъ начинъ, ако това е угодно на редакторитѣ на официоза и на нѣкои тѣхни инспиратори отъ тъмната категория.

Тая политика цели да дискредитира морално и политически единъ отъ водачитѣ на революционна Македония и по тоя начинъ да нанесе ударъ и върху самото движение, за да може то после да стане лесна плячка на всички вражески домогвания. Мисъльта за моралното и политическо дискредитиране на Иванъ Михаилова, като единъ отъ водачитѣ на ВМРО, излѣзе отъ групата на македонскитѣ престжпници въ София. Следъ това тая мисъль бѣ подета и отъ тѣхнитѣ български съучастници, които ги подкрепятъ съ пари и морално, и така се стигна до тѣхното желание и планъ да подведатъ като обвиняемъ и подсждимъ и Иванъ Михаилова. Дали и съ този процесъ ще се постигне нѣщо отъ желанията на македонобългарскитѣ престжпници къмъ македонското дѣло е въпросъ, който крие много бждещи разочарования, и

ние, ако се спираме на тая тема, правимъ го, за да се върнемъ пакъ на една по-горна наша мисъль и да кажемъ на „Д. С.“, че не ние — както той провокаторски твърди, а най-високиятъ пазитель на българскитѣ закони мина презъ тѣхъ, поруга независимостьта на българския сждъ и очерни честьта на България съ този инсцениранъ процесъ противъ члена на Централния комитетъ, Иванъ Михайловъ.

Кой отъ своето министерство дава нареждания на прокурори, кои заплашва магистрати, които не споделятъ неговата мисъль, защото е незаконна, противоправна? И по този въпросъ могатъ да се разкриятъ интересни и престжпни странички за „правовия редъ“ въ България, за които се е загрижилъ така лицемѣрно казионниятъ „Д. С.“.

Далече отъ насъ мисъльта да искаме българскиятъ сждъ да абдикира отъ своя дългъ и по дѣлото въ връзка съ убийството на Пундева. На българска земя стана убийство и българскиятъ сждъ има дългъ да изпълни нареждания на българскитѣ закони. Но нали основа на правовия редъ въ всѣка страна е да бжде оставенъ сждътъ — като се почне отъ следствието и се стигне до произнасянето на присждата — по своя съвѣсть, воденъ отъ постановленията на закона и правото, да отсжди дали има престжпление, откакъвъ характеръ е то, какви сж размѣритѣ му, кои сж деятелитѣ въ него, каква отговорность носятъ и какво наказание трѣбва да понесатъ? А въ връзка съ дѣлото за Пундева се вършатъ издевателства надъ съвѣститѣ и разоиранията на подчинени, издевателства, които позорятъ не само автора имъ и не само онѣзи, които ги виждатъ и ги търпятъ. Ако редакторитѣ на „Д. С.“ имаха съвѣсть, само за този случай даже щѣха да си посипятъ главитѣ съ пепель и да млъкнатъ съ провокациитѣ си къмъ народното ни дѣло — толкова позорна е тая кънчо-милановска българска действителность, която крещи за правовъ редъ въ България, а сама, поради тъмни смѣтки и планове, всѣки день го обърща съ главата надолу.

Ето една малка смѣтка отъ истини въ връзка съ декларацията на Централния комитетъ на ВМРО. На българското общество оставяме да сжди — като съпоставя фактитѣ — за провокаторската безочливость на редакторитѣ на „Д. С.“, които дирятъ провокации тамъ, дето ги нѣма и които прикриватъ дръзкитѣ провокации на онѣзи, които подхранватъ македонската престжпность като бацилъ за бждещи разрушения въ македонското дѣло.

Една весела нотка въ цѣлата тая работа: „Д. С.“ е отдавна познатъ като македоноядски вестникъ и като безчестенъ информаторъ по македонскитѣ работи. Всичко хубаво и положително въ македонското движение го е отминавалъ, за да не се сърдятъ силнитѣ въ България, и всичко отрицателно за Македония е намирало винаги мѣсто въ колонитѣ му, неизмѣнно съ нѣкоя клевета и съ високомѣрното заявление, че „българскиятъ народъ е напълно единодушенъ по това“ т. е., че българскиятъ народъ е съ сжщитѣ чувства и съ сжщия умъ, какъвто иматъ редакторитѣ на тоя правителственъ вестникъ.

Така и въ сегашния случай: „по това българскиятъ народъ е напълно единодушенъ“, т. е., народътъ не одобрилъ декларацията, защото тя не харесала и на „Д. С.“ Разбира се, че обикновената добросъвѣстность налагаше точно обратното заключение. Отношението на българския народъ къмъ истинитѣ, които съдържа декларацията, е ясно. Общъ е и повикътъ да спратъ и провокациитѣ къмъ ВМРО, на които става проводникъ народнящината и които отклоняватъ Организацията отъ нейната пряма задача. И би могло да се запита: откога пъкъ „Д. С.“ стана изразитель на цѣлия български народъ и то тъкмо когато има да се извърши нѣкоя гадость противъ Македония?

Нека заключимъ. За ВМРО сж ясни всички подмолни противомакедонски и противобългарски даже действия на известни сръди въ България, чиито проводникъ се явява и „Д. С.“ съ своитѣ провокаторски писания. Тя ще намѣри въ себе си нуждното спокойствие, за да не се поддаде на провокациитѣ, защото другаде е насочено вниманието и и е ангажирана енергията на нейнитѣ сили. Но не ще позволи никому да посѣга върху самостоятелностьта на македонското дѣло, нито да руши неговото единство.

Режимътъ на кралската диктатура въ Югославия.

Чешкиятъ професоръ Мурко обнародва въ „Прагеръ Пресе“, отъ 24. того, една нова статия върху положението въ Югославия, изказвайки възхищението си отъ новия редъ на нѣщата, създаденъ съ кралскитѣ манифести отъ 6. януарий и 3 октомврий м. г. Премахвайки парламентарния редъ, пише чешкиятъ професоръ, кралътъ пое върху плещитѣ си цѣлата отговорность за управлението на страната. Ето една хубава фраза, която си остава безъ значение за политическия животъ на страната. Защото единъ самодържецъ, който взема върху си всички отговорности за единъ явно погрѣшенъ пжть, при констатиране на неуспѣхитѣ, както въ политическата, така и въ икономическата области на живота, трѣбва да напусне своя постъ или да бжде смъкнатъ оттамъ на сила. Фикция е да се мисли, че само кралътъ носи отговорность за лошото положение, създадено въ страната съ диктатурата. Неговитѣ органи, които не сж избирани случайно, носятъ не по-малка отговорность за жестокото третиране на безправнитѣ населения въ отдѣлнитѣ банства. Особено вѣрно е това за Вардарското банство, дето единъ срѣдновѣковенъ кърсердарь и бившъ полицай, Жика Лазичъ, си е разпасалъ пояса, за да души всичко свестно и самостойно, за да насажда съ камшикъ, куршумъ и отрова пансръбската идея въ българскитѣ души на македонци и моравци. Деветтѣ банства, отъ създаването на които професоръ Мурко се възхищава, въ сжщность сж сатрапии безъ съдържание, защото начело на тѣхъ стоятъ довѣреници на „Бѣла Ржка“, които сж отровени шовинисти. Народътъ нѣма дѣлъ въ тѣхното управление.

Оборазованитѣ функционери на диктатурата, споредъ професоръ Мурко, се грижели за най-належащитѣ нужди на банствата. Трѣбва да се прибави, че това става съ огледъ къмъ нуждитѣ на пансърбизма. Защото нищо не се предприема отъ казанитѣ функционери, което да служи на нуждитѣ на мѣстното население и да не е въ връзка съ пансръбскитѣ тежнения или стратегическитѣ цели на пансръбската военна организация.

Впрочемъ, самиятъ професоръ Мурко си дава смѣтка за това положение въ диктаторската организация на Югославия, като говори за съвещателнитѣ тѣла на банствата, които трѣбвало да иматъ инициатива и отдето се очаквали да излѣзнатъ „политици съ чувство на по-голѣма отговорность и съ по-голѣма реална политичность и стопанственость за по-добри дни на югославянския парламентаризъмъ“!

Но надъ всички политически и икономически

въпроси не стои ли съзнанието за своя родъ и вѣрностьта къмъ традициитѣ на загиналитѣ бащи и дѣди? Реална политика ли е да се откажешъ отъ своята националность и отъ родното си име, за да свиешъ вратъ подъ сръбската идеология, подсладена съ хубавото име „Югославия"? Ако отровениятъ сръбски шовинистъ остава вѣренъ на миналото си, съ какво право иска да унищожи всичко българско, хърватско, словенско и черногорско, за да създава безправни роби въ страната?

Като говори за нуждата отъ здрави изпълнителни органи въ организацията на новото управление на Югославия, професоръ Мурко изтъква университетското образование на административнитѣ чиновници, които трѣбвало да се противопоставятъ на слабо грамотнитѣ чиновници, назначавани отъ партиитѣ презъ време на парламентарния режимъ. Каква заблуда! Изразителъть на народнитѣ тежнения въ парламентарнитѣ страни може да бѫде съ по-слабо образование, но той се ползува съ народното довѣрие, а това е отъ голѣмо значение, за да се упражнява контролъ върху управлението. Тия по-слабо образовани политически деятели сѫ характернитѣ хора, които, имайки на своя страна народната подкрепа, ще се осмѣлятъ да критикуватъ мѣроприятията на централната власть; това нѣма да сторятъ висшиститѣ, които познаватъ само своя началникъ, който ги е назначилъ, и на всѣки моментъ може да ги изхвърли отъ заеманията постъ. Системата на бюрократизма е добре известна, за да има нужда да се излага тукъ. Здравитѣ политици, които се ползуватъ съ довѣрието на народнитѣ маси, благодарение на добрия си здравъ смисълъ, винаги могатъ да си намѣрятъ добре платени техници и администратори. Както сръбската диктатура постѫпва сега, тя само създава тиранчета, вѣрни на по-голѣми тирани, като Жика Лазичъ, въ македонскитѣ и моравски земи. Впрочемъ, самъ професоръ Мурко, каточели долавя това, изказвайки недоволството си отъ термина „полицейски писарь", предвиденъ за „политически намѣстникъ" въ банството, нѣщо което напомняло „старата пруска полицейска държава и нещастното ѝ руско копие". Сръбската диктаторска организация не е и такова копие, а само едно несериозно дѣло на заблудени шовинисти, които поставятъ желанията си предъ практическитѣ възможности въ политическия животъ на една голѣма държава, която, въ сѫщность, като общъ покривъ, не принадлежи само на сърбитѣ.

Извадки

отъ едно писмо, което ни се изпрати отъ едно затънтено македонско село.

Въ нашето село има постояненъ полицейски участъкъ съ 15 души полицаи. Въ всѣко село има такава „станица" съ по 10 — 15 души пандури. Освенъ тѣхъ, между селата, по къра, изъ пѫтищата, сноватъ постоянно полицейски групи, наречени „кръстареки". Всичката тая огромна полиция постоянно претръсва, бие, разкарва селянитѣ и при всѣки слухъ за комити прекѫсва работата на хората и обърща селата наопаки Къмъ тая полицейска сганъ трѣбва да прибавимъ и безброй тайни агенти и разни войскови отдѣления. Всички тѣ биватъ обладавани отъ ужасъ, когато подъ носа имъ ставатъ атентати и не могатъ нищо да разкриятъ. А когато тѣ се изяждатъ отъ мѫка и безсилие и просто бѣснѣятъ, тогава населението, въпрѣки неволитѣ си — вие го знаете добре това — ликува. Особено младежьта! Омразата у нея къмъ сърбитѣ е неудържима. При всѣки атентатъ ще чуете почти открито да говорятъ: „Хайде! Да се разбърка веднажъ! Каквото и да стане, по-лошо отъ сегашното нѣма да стане!"

Икономически населението *гине*. Цѣлиятъ ни имотъ е заложенъ въ банкитѣ. Въ нашето село, за което вие предполагате, че, въпрѣки всичко, му е добре, поради богатата му околность — въ нашето село нѣма човѣкъ, който да не е затъналъ въ дългове и да не е заложилъ имота си въ банкитѣ. А надежда за напредъ нѣма . . . Банкитѣ взиматъ официално, открито, лихви 25, 30, 32%. Вмѣсто 2,000 динара, ако ги държишъ една година, ще получишъ 1200 динара! А грабежитѣ и рушветчилъцитѣ на чиновницитѣ и полицаитѣ, а непосилнитѣ данъци, а монополътъ на търговията съ земедѣлскитѣ произведения . . . Населението гине икономически.

За училището и черквата положението е сѫщото, както го познавате отъ редъ години. Въ черквата имаме новъ свещеникъ, пакъ отъ Сърбия. Семинаристъ, младъ човѣкъ — безсраменъ, развратенъ и лакомъ за пари. Нашитѣ жени не смѣятъ единъ поменъ на умрѣлитѣ да направятъ! Не сме свикнали да гледаме свещеници съ такива обноски.

И новитѣ учители, както ви е известно отъ порано, пакъ се стремятъ да бѫдатъ ужъ близки съ населението, за да вършатъ мирна пропаганда. Това имъ е необходимо още и за да научатъ български езикъ, защото въ училището децата не разбиратъ нищо отъ сръбскитѣ читанки и учителитѣ сѫ принудени да имъ „поясняватъ" всѣка дума, всѣко изречение съ познатитѣ на децата български думи.

Разбира се, мѫчатъ се да имъ внушатъ, че това е пакъ единъ и сѫщи езикъ — сръбски — но . . . Всички тия внушения на сръбското училище изчезватъ, щомъ детето поотрастне малко. Децата отъ отдѣленията повтарятъ механически нѣкои сръбски шовинистични формули, които възрастнитѣ въ кѫщи не смѣятъ да разсѣятъ, за да не се изпусне детето да каже нѣкѫде. Но щомъ поотрастне, то бива посветено незабелязано отъ близкитѣ си въ всичко и у него заговорва още по-силно и по-възторжено българскиятъ духъ. Всичко наоколо имъ говори, напомня имъ, че сѫ българи.

Омразата къмъ сърбитѣ се усилва още повече отъ грубостьта, безсрамието и корупцията на сръбскитѣ чиновници и полицаи! Абсолютно нищо вѣрно нѣма въ това, което пишатъ сръбскитѣ вестници, че диктатурата намалила корупцията. Нищо подобно — хората сѫ си сѫщитѣ. Досега тукъ, въ нашето село, не е дошелъ свѣстенъ, разуменъ човѣкъ. Всички идатъ да се обогатятъ бързо и да ограбятъ населението, третирайки го по-лошо отъ работния добитъкъ.

Разбира се, и самитѣ тѣ чувствуватъ, че тая имъ власть е временна. Презъ тѣзи дни, пияни стражари сѫ казали въ една кръчма: „Нашата земя не можемъ да си оправимъ, та ще оправимъ земята на македонцитѣ! . ."

Пѫтуването продължава да бѫде трудно, както и по-рано, а задъ граница не разрешаватъ. Албания е на 15 км. оттукъ и съ голѣми рушвети все може да се извади паспортъ, а за България никого не пускатъ.

Къмъ статията: „Съобщение на ВМРО по шпионската афера въ България"

(Стр. 4).

Факсимиле № 1.

ПРОУЧИТИ ОВА ПИТАЊА:

Састав 7-ме Рилске Дивизиске области: и то:
шта има у Радомиру сем Граничног СЕКТОРА. Састав сектора у детаљу.

Даљу: ДУПНИЦА које трупе и има ли артилерије и колико.?Старешино које су.?

КУСТЕНДИЛ,Г.Пумаја, Петрич. НЕВРОКОП И МЕЛНИК ИЗВИДЕТИ ИМАЛИ ШТО таме од ВОЈСКЕ и јавити тачно састав.

У САМОКОВУ изучити тачно састав трупа:Бројнот стање и јачина снаке роте и колико батерија , наоружање и састав сваке батерије и који су НАЧАЛНИЦИ? РАЗЛОГ(Мехомија? исто).

При РАДУ НЕ БРЗАТИ ВЕЋ СВРШАВАТИ ПОСЛОВЕ СТРПЉИВО ДЕТАЉНО И ШТО СЕ ВИДИ ДА ЈЕ СИГУРНО И ДОБРО ОСМОТРЕНО.

Парочито у пешадији у малим гарнизонима дотаљио проучити прнсно у саставу од лане и разлику тачну.

Кад се једна јединица добро проучи или две онда је после лако јер су осталс сличне, но бирати гарнизоне у унутрашности, као Самоков Цунаја итд.
ПРОУЧИТИ ТАЧНО САСТАВ НОВОФОРМИРАНИХ ЈЕДИНИЦА:Жељезопутне,Телеграфске дружине,ауто команде. Где су ни касарне тачно, број рота и састав њихов како по наоружању тако и по спрнинех људина и официрима.

Овогодишње РЕКРУТОВАЊЕ проучити ДЕТАЉНО:А на име:
ТРУДОВАКЕ како сада раде.и то опет узети једну ТРУДОВАЧКУ ЈЕДИНИЦУ и ПРОУЧИТИ ЈЕ ДО ДЕТАЉА и видети РАЗЛИКУ ОД ЛАНЕ?Број , састав, старешине формација, начин одевања и наоружене и начин обуке по САТИМА и ДАНИМА.
Читати нови ТРУДОВАШКИ И ВОЈНИШКИ ДРУГАР И ПРОНАЛАЗИТИ РАЗЛИКУ ИЗИЕЂУ ПИСАЊА И СТВАРНОСТИ.ЧИТАТИ ПОДОФИЦИРСКИ ЖУРНАЛ И ВОЈНИ АЛМАНАХ ТАЗЕ и ПРОНАЛАЗИТИ РАЗЛИКУ ИЗМЕЂУ ПИСАЊА И СТВАРНОСТИ.-
ГАРНИЗОН ПЛЕВЕН ОВРО ПРОУЧИТИ ДО ДЕТАЉА.
После КАЗАЊЛИК,итр.
РЕЗЕРВНЕ ОФИЦИРЕ и њихове дужности и РАД ЈЕДНОГА ОФИЦИРА ПРОУЧИТИ.
ТАКОВЕ ВОЈНИ РАД СЕКРЕТАРА ВИРЊИКА и ВОЈНЕ КЊИГЕ У ОПШТИНИ гледати да се проуче.Ту и[illegible] РАТНА ФОРМАЦИЈА , распоред јединица и недужених војника. Бележити ратне распореде појединада јер се виде намере:

На пример КРУМ НИКОЛОВ за рат распоређен за 4 роту 103 п. пука итд..
Заинтересовати се и за ВОЈЕНО ПОЛИЋЕВО ОКРУЖЈЕ и рад и ту има доста посла а и ЛЕВА.- Треба умети запледатн у ихове књиге и послове и ту има доста да се види. Управо НАЈВИЋА О ВОЈСЦИ.-
РАСПОРЕД ВОЈНИХ МАРАЦИНА ДУЖ ГРАНИЦЕ за мобилизацију и шта има у њима?

ОПШТЕ ПРАТИТИ РАД пешадије, коњице , артилерије, тешке и лаке, АВИЈАЦИЈА, ГАЗОВИ,ИНКИЗЕРИЈА, УТВРЂИВАЊЕ где се када и како изводи и приларати и скице планове,РАТНЕ ФАБРИКЕ, ратни материјал сваковрсни ЛИФЕРАЦИЈЕ,нарочито видети по ЛАФКАМА везу са војницима.

АНГАРЕ АЕРОДРОМЕ слике скице,слике официра , КОМАНДАНТИ ВИШИ(т.з. дивизија и армија садања ихова ретторија, ихова сирома п углед, [illegible] на војнике и официр на грабаме и на политику. Ихово политичко држање.

Једном реши потребна је ОПШИРНА СТУДИЈА ЦЕЛОКУПНЕ ВОЈНЕ СИЛЕ И ЊЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА и за то ПОЧЕТИ САДА КОТА КРАЈА само што се ради да је све ТЕМЕЉНО. Поврћни извештаји одабе врата

Војне МУЗИКЕ , ВОЈНЕ БОЛНИЦЕ, ЛАЗАРЕТИ, СЛАГАЛИШТА интенданте а и магацини, воени складови и скице и место и шта има у кима. Нестројеве и санитетске команде.

Наоружаће спрема зекх ро сна - воиске и калибри , оруђа и топова трактори и скице и мотори и опке истих и сваке итоме подорио.

ВИДИНСКИ УКРЕПЕН ПУНКТ колико кон батерија , саетав сваке батерије коломбар и ЦАОРУЖАЊЕ , началник пункта ,колико батерија има ли штаб и нестројева батерија или специјална ,колико дивизиона колико официри пука.

Шта има тачно од војске у Берковици и Плевену и али колико артилерије у Плевену и Берковици.Све промене које настају се предвиђају. ОБЛЕКЛО и постељи спрема и набавке у Министаретву - Војном. МОРНАРИЦА речна и Иорска Полицејска Служба,УКРЕПЕНА и КРАЈВРЕ= ЖНА АРТИЛЕРИЈА у Вари Бургасу.

СЛИВНИЧКА УТВРЂЕЊА пеэнокх ог нетих к шта иия ново сада.

Посада војачина. ГРАНИЧНА ТРУПА и ЖАНДАРМЕРИЈА (но по рачунатя ту пеш-
отне жандарчераске дружине које су и ствари пехота или коњичке жандар
мериске дружи што је у стеарја коњица, ей обикновена жандарчерија.).
ТАТАР ПАЗАРНИК добро проучити.

Такоре и СВИЛЕН ГРАД шта ко тако од војске.
ХЕМИСКА ВОЈНА и каква је то нова и варна — или болиња у ЛЖАНЕ?

Факсимиле № 2.

Упуства за рад.

Пратити кретање чланова централног комитета по Бугарској и ~~ииии~~ иностранству.

Сазнавати њихове одлуке за дејство како у иностранству, тако и у самој Бугарској а нарочито на нашој територији.

Сазнати њухове методе за борбу терористичку и политичку.

Поделу посла међу члановима централног комитета и међу важнијим члановима В.М.Р.О.

Веза између В.М.Р.О. Западне Покрајине, Вртопа, Црноока ит.д.

Начин на који се прибављају атентатори или четници. Њихова класификација.

Које су комитске војводе активне и како им је подељена територија јужне србије.

Шпијунска служба В.М.Р.О. како је формирана и како ради. По могућству, прибавити списак њихових шпијуна. Исто тако и за остале шпијунске службе.

Који су чиновници-на већим положајима, противници В.М.Р.О.

Који су истакнутији официри, противници В.М.Р.О.

Рад наше делегације. И да ли који члан В.М.Р.О. који је подметнут нашој обавештајној служби и који је тај/име и презиме/.

Странци;- французи, Енглези и т.д. који се заузимају за бугарске ствари или за В. М. Р. О. Доставити ми њихова имена, правац рада и кретање ако може да се сазна.

Национални Комитет. Све важније одлуке и намере. Шта мисли да ради. Кога ангажује за своје послове како у Бугарској, тако и у иностранству.

Достављати ми пропагандистичку литературу македонствујушчих, како у књигама, тако и у картама и осталим илустрацијама. Једном речи све што би ме могло интересовати.

Редовно ми слати Свободу на означену адресу.

"Свободу или смрт" Западни Покрајини" и "илинденску Илустрацију"

Остало чинити и по личном нахођењу.

Хитне ствари слати на начин, како смо усмено уговорили.

Къмъ статията: „Сръбскиятъ шпионажъ въ България"

(Стр. 8)

Факсимиле № 3.

нож ако остане жив.

Сведението което ти тжрсим ни е потребно за да знаем всичко какво става сега там, а от него ние до голема степен можем да разберем силите на противника ни и намерението му, а това за нас е извжнредно важно за да се сжобразяваме с действителноста и да взимаме необходимите мерки за успешното извеждание на нашия план. Вервам че по този вжпрос всичко ти е ястно и нема защо да ти давам повече обяснения. Ако нещо не ти е ястно, то аз пак ще ти тиша но мисля че всичко е ястно. По нататак можеме и да се срещнеме и поговорим устно по всички вжпроси. Това ще бжде много добре и затова ако желаеш можеш да кажеш на Сарафов за да устрои срещата.

Друго за сега нема какво да ти пиша. Ще чакам отговор от тебе придружен разбира се и с сведение ти положението там. Ако има некои вжпроси да не ти са ястни например по отношение на заплатата ти или нещо друго, молим те сжобди ми. Желая да ми отговориш в най скоро време например до понеделника да получа отговора ти. Така ще бжде добре защото по нататак може да се случи да отсжтствувам негде.

За тази работа е известен само Сарафов и дедо Мите, друг никой абсолютно нищо не знае Вето защо да бждеш напжлно спокоен.

Като прекратявам писмото пожелавам ти здраве и добжр испех.

Твой: Ритрумски

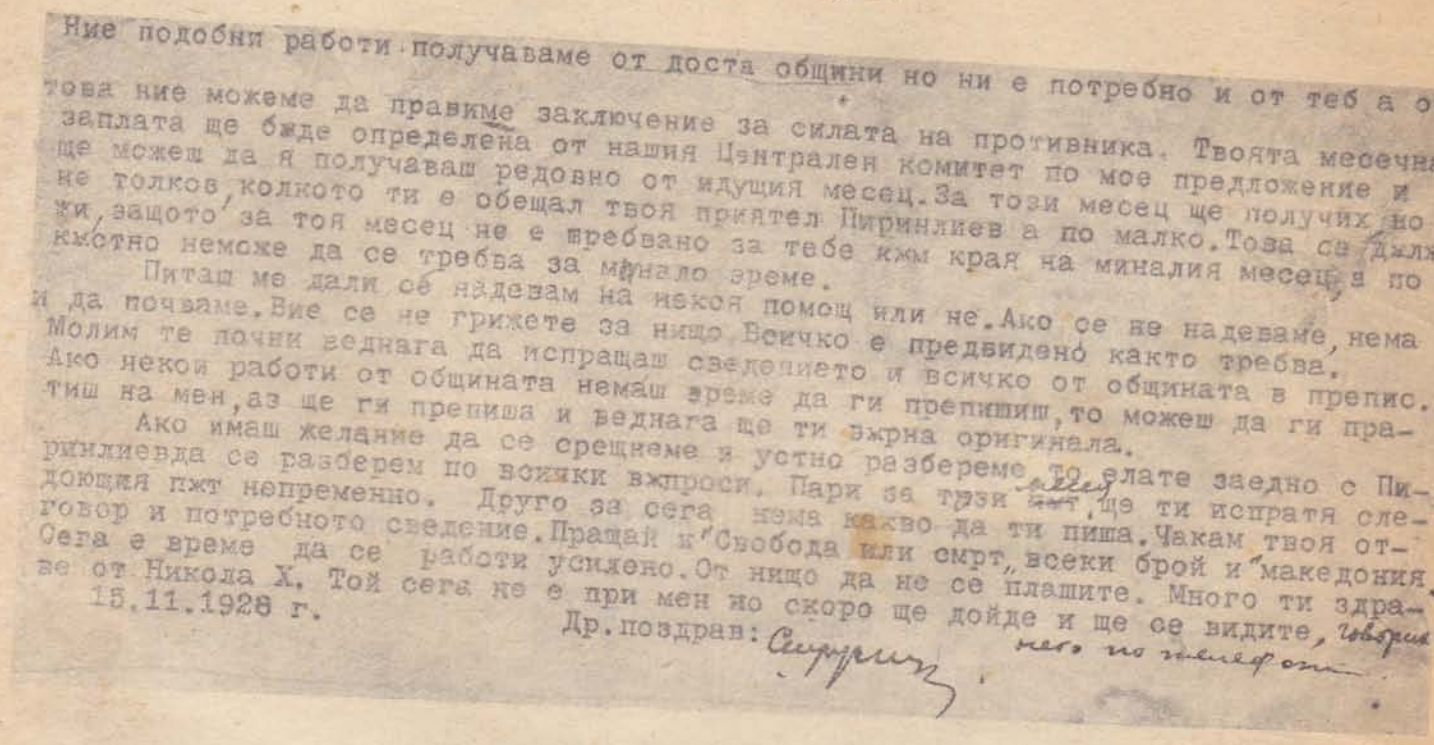
Факсимиле № 4.

Ако требва некой да се грижи за некаква поробена Македония то за това требва да се грижи самата Бжлгарска джржава а не една шепа братоубийци и разбойници.

Друго за сега нема какво да ти пиша в очакване сжм на отговора ти. Поздрав на нашите приятели.

Твой: Ритрумски

Факсимиле № 5.

Ние подобни работи получаваме от доста общини но ни е потребно и от теб а от това ние можеме да правиме заключение за силата на противника. Твоята месечна заплата ще бъде определена от нашия Централен комитет по мое предложение и ще можеш да я получаваш редовно от идущия месец. За този месец ще получиш но не толков, колкото ти е обещал твоя приятел Пиринлиев а по малко. Това се дължи, защото за той месец не е пребвано за тебе кжм края на миналия месец, а по кжсотно неможе да се требва за минало време.

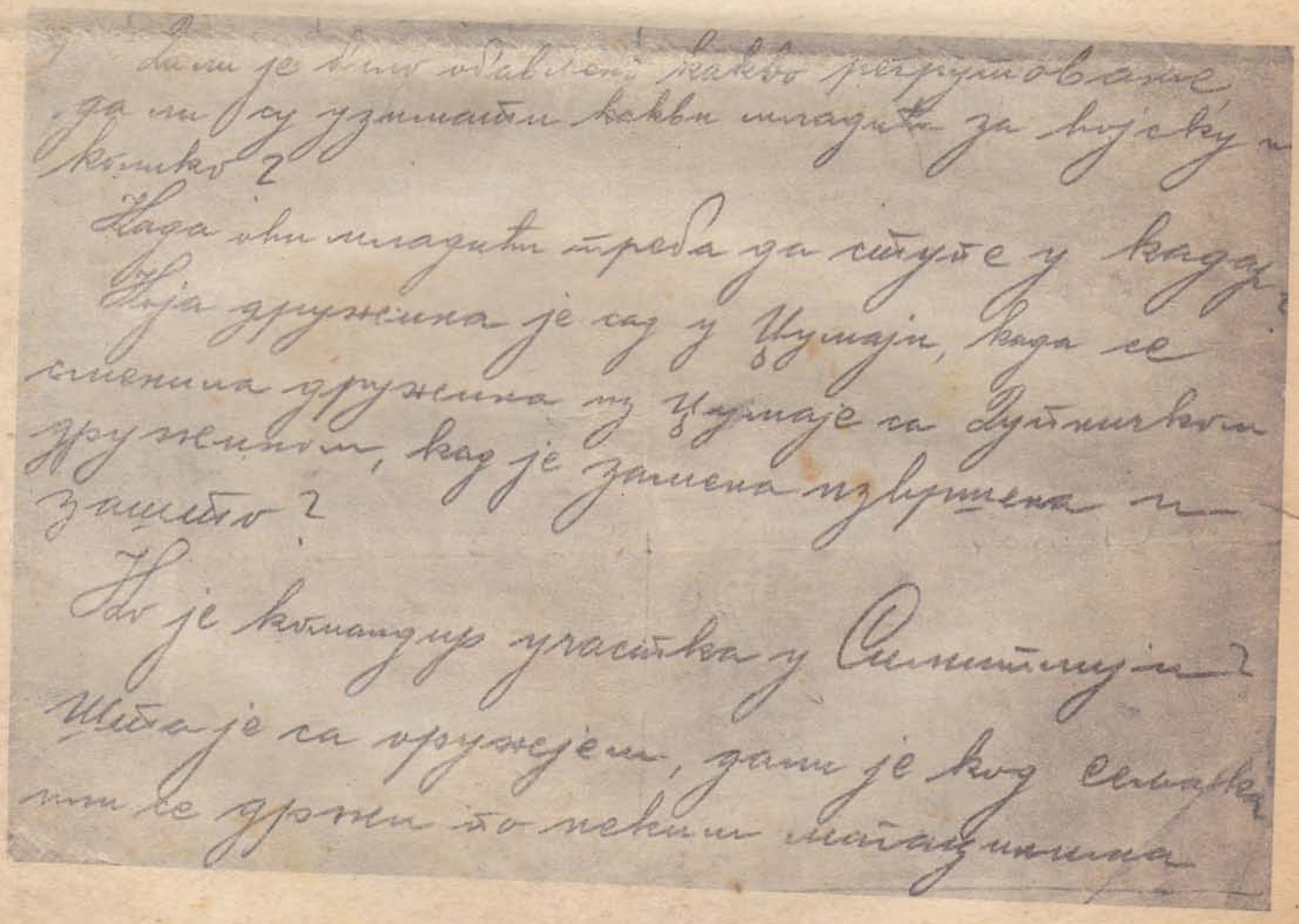
Питаш ме дали об надеваш на некоя помощ или не. Ако се не надеваме, нема и да почваме. Вие се не грижете за нищо. Всичко е предвидено както требва. Молим те почни веднага да испращаш сведението и всичко от общината в препис. Ако некои работи от общината немаш време да ги препишиш, то можеш да ги пратиш на мен, аз ще ги препиша и веднага ще ти вжрна оригинала.

Ако имаш желание да се срещнеме и устно разберем, то елате заедно с Пиримлиевда се разберем по всички вжпроси. Пари за трзи месец, ще ти испратя следующия пжт непременно. Друго за сега нема какво да ти пиша. Чакам твоя отговор и потребното сведение. Пращай и "Свобода или смрт", всеки брой и "Македония". Сега е време да се работи усилено. От нищо да не се плашите. Много ти здраве от Никола Х. Той сега не е при мен но скоро ще дойде и ще се видите, говорим нег. по телефон

15.11.1928 г.

Др. поздрав: Стоян.

Факсимиле № 6.

Дали је већ објављен какво расписивање да се узимају какви прилози за војску у Кочани?

Када ови прилози треба да стигну у Кавадарци?

Која дружина је сад у Кумањи, када се сиенска дружина ту узима са Дупничком дружином, кад је јамена извршена и зашто?

Ко је командир чете у Сиенитици?

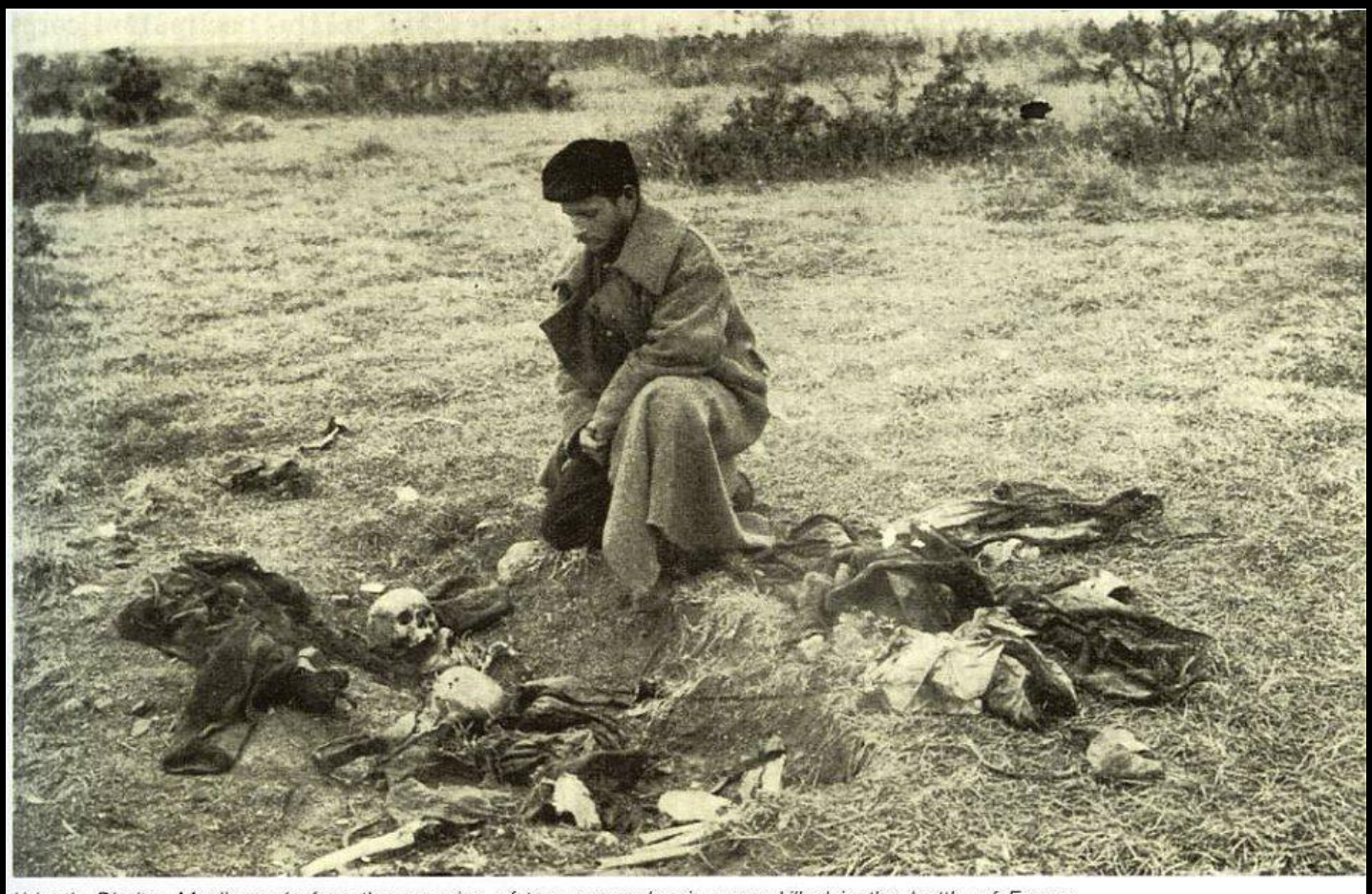
Шта је са оружјем, дали је код сељака или се држи по неким пајдушким

Още стотици книги на дейци родени в географска област Македония може да намерите на:

www.strumski.com

Библиотека „Струмски”
е създадена в памет на
загиналите за Родината.

Voivode Dimiter Madjarov before the remains of two comrades in arms killed in the battle of Ferres